

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报
(维文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى CN 65 - 0002/Z
(ۋەكالىت نومۇرى 1 - 57)
ئىدارىسى نەشىر قىلدى (بۇ سان 6 بەت)

1991 - يىل
فېۋرال
7
پەيشەنبە

«سىلەر خىزمەت كۆرسەتتىڭلار، سىلەرنى تەبرىكلەيمىز!»
— ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى سەككىز نەپەر ۋە تەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچى ۋە ئىككى كىچىك ئاچا - سىڭلىنى سەمىمىي قوبۇل قىلدى
ئۆز مۇخبىرىمىز خې رۈيلەن

ۋە تەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىلار، ياخشى تۇر-دۇڭلارمۇ؟ سىلەرگە رەھمەت!
2 - ئاينىڭ 5 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى «كونئۇن» مېھمانخا-نىسىنىڭ 2 - قەۋەتتىكى مەجلىسخانىسىدا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋاڭ ئېنماۋ ۋە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىدىن سۇڭ خەنلىياڭ، تۆمۈر داۋامەت، جانابىل، ھامىدىن نىياز، جاڭ قۇس، قىيۇم باۋدۇنلار بۇلتۇر 4 - ئاينىڭ باشلىرىدا ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ بارىن يېزىسىدا يۈز بەرگەن ئەكسىلىشىنىڭ قوراللىق توپلانغىنىنى چىقىرىش كۈرىشىدە توپلانغىنىنى تىنچىتىشقا قوراللىق ساغىچى قىسىملىرىنىڭ قاچقان توپلانغىچىلارنى قوغلاپ تۇتۇشىغا ياردەملەشكەن

ۋاڭ ئېنماۋ، سۇڭ خەنلىياڭ، تۆمۈر داۋامەت قاتارلىق رەھبەرلەر ۋە تەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىلار بىلەن بىرلىكتە سۈرەتكە چۈشتى. ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۇن فوتوسى

ئىسمايىل ئەمەت «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

تارىختىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتىگە توغرا مۇئامىلە قىلىش لازىم

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز مېھرىنىسا ئابلىمىت، پېي يىڭمىڭ خەۋەر قىلدۇ: 2 - ئاينىڭ 6 - كۈنى چۈشتىن كېيىن مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت مىللىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئىسمايىل ئەمەت «ئۇيغۇرلار»، «ھونلارنىڭ قىسقىچە تارىخى» قەدىمكى ئۇيغۇر ئەدەبىياتى» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشتى ۋە مۇھىم سۆز قىلدى.

ئىسمايىل ئەمەت ئاپتونوم رايون ئاچقان «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدىكى مۇھاكىمە يىغىنىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. تۇ مۇنداق دەيدى: مۇشۇنداق شەكىلنى قوللىنىش بەزى مۇھىم مەسلىلەردىكى راست - يالغاننى پەرقلىنىدۇرۇش، ھەق - ناھەقنى ئايدىڭلاشتۇرۇشقا پايدىلىق. ۋە تەننىڭ بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشقا مۇناسىۋەتلىك مۇشۇنداق مۇھىم پىرىنسىپلىق مەسلىگە پارتىيە، دۆلەت ۋە ھەر مىللەت خەلقىگە يۈكسەك مەسئۇل بولۇش روھى بويىچە ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىش لازىم. زىيانلىق بولغان، بولۇپمۇ سىياسىي مەيدانغا ۋە نۇقتىئىنەزەرگە ياتىدىغان خاتا ئەسەر، ماقالە، سۆزلەرگە قارىتا مۇناسىپ تەدبىر قوللىنىپ، ئۇلارنىڭ خاتالىقىنى كۆرسىتىپ بېرىپ، ئۇلاردىكى نۇقتىئىنەزەرلەرنى تەقىد قىلىپ، ئۇلارنىڭ

دۈشمەن كۈچلەر، ئاز ساندىكى بۆلگۈنچىلەر مەۋجۇت بولۇپ تۇرغانلىقى ئۈچۈن، ۋە تەننىڭ بىرلىكى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش ئۇزاق مەزگىللىك ۋەزىپە ھېسابلىنىدۇ، تۇ بەزىدە تۆتكۈر، مۇرەككەپ كۈرەش سۈپىتىدە ئىپادىلىنىدۇ، بۇ كۈرەش مۇقەررەر ھالدا ئىدىيە، مەدەنىيەت سېپىدە ئەكس ئېتىدۇ. شۇڭا بىز بۇنى ئېنىق، يېتەرلىك تونۇشىمىز، خاتالىقنىڭ تەسىرىگە قارشى قەتئىي، كۈچلۈك كۈرەش قىلىشىمىز، ئىدىيەدە ھەرگىز بېپەرۋالىق

قىلماسلىقىمىز، رەھىمدىللىك قىلماسلىقىمىز لازىم. ئىسمايىل ئەمەت تارىختىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتىگە قانداق توغرا مۇئامىلە قىلىش، تارىخنى قانداق تەتقىق قىلىش توغرىسىدا توختالغاندا مۇتولارنى تەكىتلىدى: مەملىكىتىمىز تارىخىدىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنى تەكشۈرگەندە، ئالدى بىلەن مۇنداق ئەڭ ئاساسلىق بەزى نۇقتىئىنەزەرلەرنى تۇرغۇزۇش لازىم: مەملىكىتىمىز بىرلىككە كەلگەن كۆپ (ئاخىرى 4 - بەتتە)

سۇڭ خەنلىياڭ «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى خىزمەتكە ھەقىقىي ئەھمىيەت بېرىش ۋە بۇ خىزمەتنى كۈچەيتىش لازىم

كىتاب»نىڭ سىياسىي مەيدان ۋە سىياسىي نۇقتىئىنەزەر جەھەتتە ئېغىر خاتالىقى بار. «ئۈچ كىتاب» تا تەرغىپ قىلىنغان خاتا نۇقتىئىنەزەرلەر كىشىلەرنىڭ ئىدىيىسىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى، باشلار - ئۆسمۈرلەرنى زەھەرلىدى شۇنداقلا مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى بۆلگۈنچىلەرنى بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرى ئېلىپ بارىدىغان ئاساس بىلەن تەمىنلىدى. شۇڭا كۆپچىلىك «ئۈچ كىتاب» مەسلىسىگە يېتەرلىك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى ۋە تونۇشقا دىققەت قىلىشى لازىم.

بۇ يەردە يەنە بىر جۈپ كىچىك ئاچا-سىڭىل، لەي نىڭچە ياخشى تۆمۈر، خەنزۇ پىئونىر سۇن جىخۇڭ بىلەن ئۇيغۇر پىئونىر ئايگۈلمۇ بار،— خىزمەتچى رەھبەرلەرگە ئۇلارنى تونۇشتۇردى. رەھبىرىي يولداشلار بۇ ئىككى ئاچا - سىڭىلنىڭ يۇمىران قولىنى سىقىپ، ئۇلار بىلەن سەمىمىي كۆرۈشتى. بالىلار ھاياجان ئىچىدە رەھبەرلەرگە سالام بەردى، قولىدىكى گۈل دەستلىرىنى رەھبىرىي يولداشلارغا تۇتتى، تەبەسسىم بىلەن تولغان ئون تۆمۈرنىڭ چىرايى خۇددى قىزىل گۈلگە ئوخشايتتى. بىلىلە ئولتۇرغان سۇن جىخۇڭ بىلەن ئايگۈل قۇمۇل تۆمۈرىول 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇقسىز 2 - يىللىق 4 - سىنىپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى. سەككىز يىلدىن بۇيان، سۇن جىخۇڭ قاتمۇ قات قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، قار - يامغۇر، جۇدۇن - چاپقۇنلارغا (ئاخىرى 4 - بەتتە)

قۇرۇلۇشى ۋە تۈرلۈك ئىشلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا تۆھپە قوشتى. تۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىدىئولوگىيە - ئۇستىقۇرۇلمىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ھەمدە پارتىيىنىڭ پۈتكۈل ئىشلىرىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، 1989 - يىلىدىكى سىياسىي ۋەقە ۋە بىزنىڭ يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان مىللىي بۆلگۈن-چىلىككە قارشى ئېلىپ بارغان كۆر-شىمىز بىزگە شۇنى ئېنىق تونۇتتىكى، ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى كۈرەش گاھ كۆنۈرۈلۈپ، گاھ پەسىيىپ تۇرىدۇ،

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تۇتۇرۇش چىقىرىپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرىدىن قىشلىق ئۈرۈمچى خەۋىرى. 2 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تۇتۇرۇش چىقىرىپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرىدىن قىشلىق تەربىيىسى ۋە دۆلەت ئەھۋالى تەربىيىسى بېرىشى لازىم. باشلانغۇچ مەكتەپ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەر قىشلىق تەتىلدىن پايدىلىنىپ پىلانلىق ھالدا

فارتا مۇناسىپ تەدبىر قوللىنىپ، ئۇلارنىڭ خاتالىقىنى كۆرسىتىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ نۇقتىئىنەزەرلەرنى تەنقىد قىلىپ، ئۇلارنىڭ تەسىرىنى تازىلاپ، خالىغانچە يامراپ كېتىشىگە ھەرگىز يول قويماسلىق لازىم. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مەملىكىتىمىز كۆپ مىللەتلىك مەملىكەت، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا

كېرەككە ياكى ۋە تەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلاش كېرەككە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش كېرەككە ياكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا يۇزغۇنچىلىق قىلىش كېرەككە، ماركسىزمدا چىڭ تۇرۇش كېرەككە ياكى پانئىتورىكىزمىنى تەرغىپ قىلىش كېرەككە؟ دېگەنگە ئوخشاش ھەق - ناھەق مەسىلىلەردە «ئۈچ

تۈپتىن ئۆزگەرتىش» ۋە تەننىڭ بىرلىكىنى يېتەرلىك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى ۋە ئۇنىڭغا دىققەت قىلىشى لازىم. يولداش سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەيدى: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىدىئولوگىيە خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالى ياخشى بولدى، نەتىجىسى كۆرۈلۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇقىملىقى، ئىقتىسادىي

ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى كۆرەش گام كۆتۈرۈلۈپ، گام پەسىپ تۇرىدۇ، نەزەرىيە، تارىخ جەھەتتىكى قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتىلگەن ھەق - ناھەق مەسىلىسى تېخى ئۈزۈل - كېسىل تۈزۈتىلمىدى؛ بۇرۇنۇنچە ئەركىنلەشتۈرۈشنى تەرغىپ قىلغۇچىلار ۋە (ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تۇتقۇزۇش چىقىرىپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرىدىن قىشلىق تەتىل مەزگىلىدە ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەم ئېلىشىغا تولۇق كاپالەتلىك قىلىشنى، ئىجتىمائىي پائالىيەت ۋە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى مۇۋاپىق قانات يايدۇرۇپ، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ تەنلىنى خۇشال - خۇرام، ساغلام، ياخشى، بىخەتەر ئۆتكۈزۈشىگە ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تۇتقۇزۇش چىقىرىپ، ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرىدىن قىشلىق تەتىل مەزگىلىدە ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەم ئېلىشىغا تولۇق كاپالەتلىك قىلىشنى، ئىجتىمائىي پائالىيەت ۋە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى مۇۋاپىق قانات يايدۇرۇپ، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ تەنلىنى خۇشال - خۇرام، ساغلام، ياخشى، بىخەتەر ئۆتكۈزۈشىگە ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق يېزا خىزمىتى يىغىنى ئېچىلدى

بۇ يىل دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن تىرىشايلى، يېزا خىزمىتىدە يېڭى ۋەزىيەت يارىتايلى

يىغىنغا ۋاڭ ئېنماۋ، تۆمۈرداۋامەت، جانابىل، ھامىدىن نىياز، جاڭ قۇسنى قاتارلىق يولداشلار قاتناشتى،

يىغىندا سۇڭ خەنلىياڭ، لى شۇشەن مۇھىم سۆز قىلدى

ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنىنىڭ ھەر قايسى شىلىرىنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى. يىغىندا سۇڭ خەنلىياڭ، لى شۇشەن يولداشلار مۇھىم سۆز قىلدى.

يولداش سۇڭ خەنلىياڭنىڭ «7 - ئومۇمىي يىغىننىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، يېزىلارنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنى تېخىمۇ ئىلگىرى سۈرەيلى» دېگەن سۆزى مۇنداق ئالتە قىسىمغا بۆلۈندى: 1) ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىنىڭ ۋەزىيىتىنى توغرا تونۇش؛ 2) يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى تېخىمۇ كۈچەيتىش؛ 3) يېزا ئىقتىسادىنى ئومۇميۈزلۈك گۈللەندۈرۈش؛ 4) يېزا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش؛ 5) يېزىلارنىڭ مەنئى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش؛ 6) پارتىيىنىڭ يېزا خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش.

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەيدى: بۇ قېتىمقى يېزا خىزمىتى يىغىنىدا پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - ئومۇمىي يىغىننىڭ روھى يېتەكچى ئىدىيە قىلىنىپ، باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ شىنجاڭدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە بەرگەن يوليورۇقلىرىنىڭ روھى ئاساس قىلىنىپ، ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەت نىياز خەۋەر قىلدى: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئاينىڭ 5 - كۈنى يېزا خىزمىتى يىغىنى ئاچتى. يىغىننىڭ مۇھىم ۋەزىيىسى پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - ئومۇمىي يىغىننىڭ روھىنى ھەم پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ 1991 - يىللىق يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتى توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىل ۋە 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى يېزا ئىسلاھاتى ۋە يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا دائىر تۈپ ۋەزىپىلەر، ستراتېگىيىلىك مۇھىم نۇقتىلار ۋە مۇھىم تەدبىرلەرنى تەتقىق قىلىش؛ بۇ يىل دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىقتىن داۋاملىق مول ھوسۇل ئېلىشنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ مۇھىم تەدبىرلىرىنى مۇھاكىمە قىلىپ بەلگىلەش، بۇ يىللىق يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت.

يىغىنغا ۋاڭ ئېنماۋ، تۆمۈر داۋامەت، جانابىل، ھامىدىن نىياز، جاڭ قۇسنى، يۈسۈپ مۇھەممىدى، گاۋ ۋېنشاڭ قاتارلىق رەھبىرىي يولداشلار ۋە ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر) لەرنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە مەسئۇل ئاساسلىق رەھبەرلىرى ھەمدە

سەپەرۋەرلىك يىغىنىغا ئايلاندۇرۇشىمىز لازىم.

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: نۆۋەتتىكى يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىنىڭ ۋەزىيىتى توغرا تەھلىل قىلىش ۋە توغرا تونۇش ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىگە دائىر فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى، تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى ۋە مۇھىم تەدبىرلەرنى بەلگىلەشنىڭ مۇھىم ئاساسى، بىز «بىرنىڭ ئىككىگە بۆلۈنۈش» نۇقتىئىنەزەرى بويىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىنىڭ ھازىرقى ھالىتىنى ئومۇميۈزلۈك ھالدا توغرا تەھلىل قىلىشىمىز، (ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: جايلاردىكى مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى ۋە مەكتەپلەردىكى كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، پىئونىرلار ئەترىتى ۋە ئوقۇغۇچىلار تۇيۇشمىسى ئوقۇغۇچىلارنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش-ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە دوستانە ئالاقە باغلاش، ياشانغان، تۇل، كېسەل، ئاجىز، مېيىلارغا ئېتىبار بېرىش ۋە جەمئىيەت تەكشۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇلازىمەت قاتارلىق ئەمەلىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا ۋە تەنپەرىۋەرلىك تەربىيىسى، سوتسىيالىزم تەربىيىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: جايلاردىكى مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى ۋە مەكتەپلەردىكى كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، پىئونىرلار ئەترىتى ۋە ئوقۇغۇچىلار تۇيۇشمىسى ئوقۇغۇچىلارنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش-ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە دوستانە ئالاقە باغلاش، ياشانغان، تۇل، كېسەل، ئاجىز، مېيىلارغا ئېتىبار بېرىش ۋە جەمئىيەت تەكشۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇلازىمەت قاتارلىق ئەمەلىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا ۋە تەنپەرىۋەرلىك تەربىيىسى، سوتسىيالىزم تەربىيىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: جايلاردىكى مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى ۋە مەكتەپلەردىكى كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، پىئونىرلار ئەترىتى ۋە ئوقۇغۇچىلار تۇيۇشمىسى ئوقۇغۇچىلارنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش-ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە دوستانە ئالاقە باغلاش، ياشانغان، تۇل، كېسەل، ئاجىز، مېيىلارغا ئېتىبار بېرىش ۋە جەمئىيەت تەكشۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇلازىمەت قاتارلىق ئەمەلىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا ۋە تەنپەرىۋەرلىك تەربىيىسى، سوتسىيالىزم تەربىيىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: جايلاردىكى مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى ۋە مەكتەپلەردىكى كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، پىئونىرلار ئەترىتى ۋە ئوقۇغۇچىلار تۇيۇشمىسى ئوقۇغۇچىلارنى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش-ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە دوستانە ئالاقە باغلاش، ياشانغان، تۇل، كېسەل، ئاجىز، مېيىلارغا ئېتىبار بېرىش ۋە جەمئىيەت تەكشۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇلازىمەت قاتارلىق ئەمەلىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارغا ۋە تەنپەرىۋەرلىك تەربىيىسى، سوتسىيالىزم تەربىيىسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى

ئۈرۈمچى شەھىرىدە مۇنەۋۋەر كەسپىي تېخنىكلار تەقدىرلەندى

ۋە شەھەرلىك ھۆكۈمەت تۆمۈرلەر سارىيىدا داغدۇغىلىق يىغىن ئۆتكۈزۈپ، 1988 - 1989 - يىللىق 99 مۇنەۋۋەر كەسپىي تېخنىكا خادىمى تەقدىرلىدى ۋە مۇكاپات - لىدى، 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن 11 كىشىگە شەھەر بويىچە گەۋدىلىك تۆھپە قوشقان كەسپىي تېخنىكا دەپ نام بەردى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، بۇ شەھەردىكى زىيالىيلار 383 خىل پەن - تەتقىقات تۈرىدە نەتىجىگە ئېرىشتى، بۇنىڭ ئىچىدە 207 تۈرنىڭ يېڭىدىن كۆپەيتكەن مەھسۇلات قىممىتى 183 مىليون يۈەنگە يەتتى. بۇ شەھەرنىڭ «ئۇچقۇن پىلانى» دىكى 32 تۈر ئاپتونوم رايونىنىڭ بوشلۇقىنى تولدۇردى، بىر تۈر دۆلەتنىڭ 2 - دەرىجىلىك «ئۇچقۇن» پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا، سەككىز تۈر ئاپتونوم رايونىنىڭ 1 - دەرىجىلىك «ئۇچقۇن» پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

جاڭ جىنشۇ فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكىدە ئەڭ مۇھىم پۇل مۇئامىلە - مەبلەغ ۋە ئومۇمىي جەھەتتىن تەكشۈرۈپ تۇرغۇچى تارماق بولغان پۇل مۇئامىلە تارماقلىرى باش شۇجى جياڭ زېمىنىنىڭ شىنجاڭنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە بەرگەن يوليۇرۇقلىرىنى ئەمەلىيەتتە ئۆزگەرتىش، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئوتتۇرىغا قويغان بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىللىق خىزمەت نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا ئىنتايىن جاپالىق، ئەمما شەرەپلىك ۋە زېھنى ئۆستىگە ئالغان.

شىنجاڭنىڭ پۇل مۇئامىلە ئىشلىرى پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان ناھايىتى زور تەرەققىياتقا ئېرىشتى: مەركىزىي بانكا سىستېمىسى بارلىققا كەلدى، مەركىزىي بانكا يادرو، كەسپىي بانكىلار گەۋدە بولغان، كۆپ خىل پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرى بىلەن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان پۇل مۇئامىلە سىستېمىسى شەكىللەندى؛ ئىلگىرىكى يۇقىرى دەرىجىدە مەركەزلەشتۈرۈلگەن، كىرىم - چىقىم يۈكسەك دەرىجىدە بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن كرىدىت مەبلەغى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ئىسلاھ قىلىنىپ، «ئورۇن قالدۇرۇپ تىزگىنلەش»، «قەرز ۋە ئامانەتنى نەقلەشتۈرۈش» كە ئوخشاش كرىدىت مەبلەغى باشقۇرۇش تۈزۈملىرى يولغا قويۇلدى؛ بانكىلارنىڭ بىر خىللا ئامانەت - قەرزنى تۇتۇشى كۆپ خىل ئامانەت - قەرزنى تۇتۇشقا ئۆزگەرتىلىپ، پۇل مۇئامىلە مۇلازىمىتىنىڭ دائىرىسى كېڭەيتىلدى، بانكىلار ئىلگىرىكى پەسىل خاراكتېرلىك، ۋاقىتلىق كۆچمە مەبلەغ قەرزىنىلا باشقۇرۇشتىن تۇراقلىق مۈلۈك مەبلەغ قەرزىنىمۇ باشقۇرۇشقا تۆتتى؛ پۇل مۇئامىلە بازىرى ۋۇجۇتقا كەلدى ۋە ئېچىلدى، ھەم كەسپىي ساھەلەرنىڭ تۆتتە - يېرىم قىلىشىنى ئاساس قىلىدىغان قىسقا مۇددەتلىك مەبلەغ بازىرى ۋە قىممەتكە ئىگە چەكلەرنى تارقىتىشنى ئاساس قىلغان ئۇزاق مۇددەتلىك پۇل مۇئامىلە بازىرى ۋۇجۇتقا كەلدى، ھەم خەزىنە چېكىنى ئۆتۈنۈپ بېرىش سىناق قىلىندى؛ ئۆسۈم نىسبىتى تۈزۈلمىسى ئىسلاھ قىلىنىپ، ئامانەت ۋە قەرزنىڭ ئۆسۈم نىسبىتى، ئۆسۈم نىسبىتىنىڭ قۇرۇلمىسى كۆپ قېتىم تەكشۈرۈلۈپ، ئۆسۈم نىسبىتىنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسى ئۆستۈرۈلۈپ، ئۆسۈم نىسبىتىنىڭ پىشايلىق رولى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇلدى؛ تاشقى پېرېۋوت باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ئىسلاھ

پۇل مۇئامىلە خىزمىتىنى مۇقىملىق ۋە تەرەققىياتتىن ئىبارەت چوڭ ئومۇملىقنى دەۋر قىلغان ھالدا قانات يايدۇرۇش

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى قىدىرباي

يارىتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئومۇمىي مىقدارنى تىزگىنلەش شەرتى ئاستىدا كرىدىت قۇرۇلمىسىنى يەنىمۇ تەكشۈرۈپ، مۇھىم نۇقتىلارغا مايىل كرىدىت سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى خەلق ئىگىلىكى تارماقلىرىنىڭ خىزمىتىنى قوللىدى. 1990 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئاپتونوم رايون بويىچە بانكا ئامانەتى 21 مىليارد 700 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1978 - يىلىدىكىدىن 5.8 ھەسسە ئاشتى؛ قەرز قالدۇقى 22 مىليارد 800 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1979 - يىلىدىكىدىن سەككىز ھەسسەدىن كۆپرەك ئاشتى؛ 1985 - يىلىدىن 1990 - يىلىغا قەدەر، تاشقى پېرېۋوت كىرىمى 825 مىليون دوللارغا يەتتى، بۇلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تۈزەش، ياخشىلاش، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش داۋامىدا ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش جەھەتتىكى گەۋدىلىك نەتىجە بولۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز خەلق ئىگىلىكىنىڭ يەنىمۇ يۈكسەلىشىگە پۇختا ئاساس سېلىپ بەردى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پۇل مۇئامىلە سىستېمىسىنىڭ 90 - يىللاردىكى مۇھىم ۋەزىپىسى ۋە يېتەكچى ئىدىيىسى «تۈزەش، ياخشىلاش، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش» تىن ئىبارەت باش فاڭجېننى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، پۇل مۇئامىلىسىنى، پۇلنى مۇقىملاشتۇرۇش شەرتى ئاستىدا، تۈرلۈك يوللار بىلەن مەبلەغ جۇغلاپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىككى ئاساسىي كەسپىنى كۈچەيتىپ، ئۈچ بازا قۇرۇپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق، مۇقىم، ماسلاشقان ھالدا راۋاجلىنىشىنى ۋە ئىقتىسادىي ئۆزۈمنىڭ ئۈزلۈكسىز ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈشىگە كۈچلۈك مەدەت بېرىشتىن ئىبارەت. تۈپ خىزمەت تەسەۋۋۇرى مۇنداق:

- (1) بانكىلار تۈرلۈك يوللار بىلەن كۆپلەپ مەبلەغ توپلىشى ھەمدە كرىدىت مەبلەغىدىن ياخشى، جانلىق پايدىلىنىپ، مەبلەغنىڭ ئەمەلىي ئۆنۈمىنى ئۆستۈرۈشى لازىم.
- (2) جانلىق تەدبىر قوللىنىپ، ئىچكى - تاشقى مەبلەغلەرنى جەلپ قىلىپ، سىرتتىن كىرگۈزۈش، ئىچكىرى بىلەن بىرلىشىش يولغا مېڭىش لازىم.
- ئاپتونوم رايونىمىز چىگرا رايونلۇق ئەۋزەللىكى ۋە بايلىق جەھەتتىكى ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، شەرق بىلەن بىرلىشىپ، غەربكە چىقىرىشنى يولغا قويۇپ، تاشقى سودىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ساياھەت ئورۇنلىرىنى ئېچىش، ساياھەت ئىشلىرىنى پائال قانات يايدۇرۇپ، سوداۋە غەيرىي سودا تاشقى پېرېۋوت كىرىمىنى ئاشۇرۇش لازىم. ئېتىبار

شىنجاڭغا كېلىپ تۇرغاندا ياكى شىرك كارخانا قۇرۇشقا، يەر ئۈستى ۋە يەر ئاستى بايلىقلىرىنى بىرلىكتە ئېچىشقا جەلپ قىلىش لازىم. تولۇقلىما سودىنى يولغا قويۇپ، مۇۋاپىق قەرز ئېلىپ، چەت ئەل ھۆكۈمەتلىرى ۋە خەلقئارا پۇل مۇئامىلە تەشكىلاتلىرى بەرگەن قەرزدىن ئىمكانقەدەر تولۇق پايدىلىنىش، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىرتىدىكى سودا بانكىلىرىدىن قەرز ئېلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش، چەتنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزغا پايدىلىق پۇللىرىنى تاللاپ ئىشلىتىپ، پېرېۋوت نىسبىتى جەھەتتىكى خەۋپنىڭ ئورۇنسىز زىيان كەلتۈرۈشىدىن ساقلىنىشقا دىققەت قىلىش لازىم. سىياسەتتە كەڭ بولۇپ، مەركەزدىكى مىنىستىرلىكلەر، دېڭىز بويىدىكى رايونلار ۋە قۇشنا رايونلار بىلەن بولغان توغرا لېنىيلىك ئىقتىسادىي بىرلىشىشنى كۈچەيتىپ، شەرق بىلەن غەرب بىرلىشىپ تىجارەت قىلىشنى يولغا قويۇپ، تەرەققىي تاپقان رايونلاردىن مەبلەغ، تېخنىكا ۋە ئىقتىسادىي ئىگىلىرىنى كىرگۈزۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ قەدىمىنى تىزلىتىش لازىم.

(3) كرىدىت قۇرۇلمىسىنى تەكشۈشنى كۈچەيتىپ، كرىدىت مەبلەغىنىڭ يۆشۈرۈن كۈچىنى قېزىش لازىم. كرىدىت قۇرۇلمىسىنى دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىمىز كەسپ سىياسەتلىرى بويىچە تەكشۈش لازىم. بانكا مەبلەغىنى ئېنىقلاش ئىشلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، نامۇۋاپىق ئىگىلىۋېلىنغان قەرز پۇللارنى يىغىۋېلىش لازىم. بانكىلارنىڭ ئامانەت - قەرز ۋاسىتىسىدىن پايدىلىنىپ، كارخانىلارنىڭ كەسپ ۋە مەھسۇلات قۇرۇلمىلىرىنى تەكشۈپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش ۋە ئىقتىسادىي ھېساباتنى كۈچەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۆنۈمىنى ئۆستۈرۈش لازىم. كارخانىلارنىڭ ئامبارلارنى ئېنىقلاپ، يوشۇرۇن كۈچىنى قېزىش ئىشلىرىنى داۋاملىق ياخشى تۇتۇپ، مەبلەغ ئوبوروتنى تىزلىتىش كېرەك. كارخانىلارنىڭ كۆچمە مەبلەغ

ئۆزىگە ئۆزى مەبلەغ جوغلاش، ئۆزىنى ئۆزى راۋاجلاندۇرۇش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىشىگە بارەم بېرىش لازىم.

(4) جايلار، تارماقلار ئىقتىسادىي خىزمەتنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسىنى يەنىمۇ توغرىلاپ، ئۇزاق مۇددەت داۋاملىق، مۇقىم، ماسلاشقان ھالدا راۋاجلاندۇرۇش قارىشىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ ۋە تۈنۈگەداشتىن - ئاياق چىڭ تۇرۇپ، بىر تەرەپلىمە ھالدا ھەددىدىن يۇقىرى تەرەققىيات سۈرئىتى قوغلىشىشتىن ساقلىنىپ، ئىقتىسادىي خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ھەققىي تۈردە ئىقتىسادىي ئۆنۈمنى ئۆستۈرۈشكە يۆتكەش لازىم، ئىشلەپچىقىرىش ۋە قۇرۇلۇش پىلانىنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، مادارغا قاراپ ئىش قىلىش، ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش، ئىشلەپچىقىرىشنى ئاساسىي قۇرۇلۇشنىڭ ئالدىغا، كۆچمە مەبلەغنى تۇراقلىق مۈلۈكنىڭ ئالدىغا قويۇش پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇشنىڭ تەلپىنىلا ئەمەس، مالىيە ۋە ماددىي كۈچلەرنىڭ ئىمكانىيىتىنىمۇ ھېسابقا ئېلىپ، قىزىل رەقەم پەيدا قىلىپ يوقۇق قالدۇرۇپ قويماسلىق كېرەك. ئىقتىساد بىلەن پۇل مۇئامىلىسىنىڭ مۇناسىۋىتىنى بىر تەرەپ قىلغاندا، بانكىلارنى ھەم مەبلەغ بەرگۈچى ئورۇن دەپ بېلىش ھەم ئىقتىسادنى تەكشۈش قۇرالى دەپ بېلىش، قىسقىشقا تېگىشلىكلىرىنى قىسقىش، كەڭرەك قىلىش لازىم. كېڭەيتىشلا تەكىتلىنىپ، قىسقىش تەكىتلىنمەس، قەرز تارقىتىشقا ئەھمىيەت بېرىلىپ، يىغىۋېلىشقا ئەھمىيەت بېرىلمەس بولمايدۇ.

(5) مەركىزىي بانكىنىڭ ئومۇمىي جەھەتتىن تەكشۈش - تىزگىنلەش رولىنى تېخىمۇ كۈچەيتىش، كەسپىي بانكىلارغا مۇلازىمەت قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش لازىم؛ كەسپىي بانكىلارنىڭ ھاياتىي كۈچىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش، باشقا پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرىنى ساغلام راۋاجلاندۇرۇش لازىم. پۇل مۇئامىلە سىستېمىسىنىڭ ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، كولىكتىپنىڭ قۇدرىتىنى جارى قىلدۇرۇپ، پۇل مۇئامىلە

ئۇنىڭ پىششىق رولى يەنىمۇ جارى قىلدۇرۇلدى؛ تاشقى پېرېۋوت باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ئىسلاھ قىلىنىپ، تېگىشىش باھاسى ۋاقتىدا تەڭشەپ تۇرۇلدى، تاشقى پېرېۋوتنى نىسبەت قالدۇرۇش يولغا قويۇلدى، تاشقى پېرېۋوتنى تەڭشەپ تۇرۇش بازىرى ئېچىلدى، تاشقى قەرز ئىستاتىستىكىسى نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش سىستېمىسى بارلىققا كەلتۈرۈلدى؛ كەسپىي بانكىلارنىڭ ئىچكى باشقۇرۇش مىخانىزمى ئىسلاھ قىلىندى، بانكىلاردا بانكا باشلىقى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان ئاساستا ھەر خىل ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرى ۋە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى سىناق قىلىندى. ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بانكا، ستراخۇنىيە شىركىتى، ئامانەت - قەرز كوپىراتىپى ۋە غەيرى بانكا خاراكتېرلىك پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرى 4000 دىن، ئىشچى - خىزمەتچىسى 40 مىڭدىن ئاشتى. بانكىلار ئىسلاھات ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ جوغلاپ ۋە تەقسىملەپ بېرىدىغان مۇھىم يول بولۇپ قالدى. 1990 - يىلىنى 1979 - يىلى بىلەن سېلىشتۇرغاندا، بانكىلارنىڭ يېڭى كۆپەيگەن ئامانەت پۇلىنىڭ مىللىي دارامەتتە ئىگىلىگەن سالمىقى %2.87 تىن %35.97 كە ئۆستى؛ مالىيە ۋە بانكا ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا سالغان ئومۇمىي مەبلەغىدە بانكا سالغان مەبلەغنىڭ سالمىقى %21.5 تىن %66.12 كە ئۆستى. پۇل مۇئامىلە تارماقلىرى ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكىدىكى ئەڭ مۇھىم پۇل مۇئامىلە - مەبلەغ ۋە ئومۇمىي جەھەتتىن تەڭشەپ تۇرغۇچى تارماققا ئايلىنىپ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىدا كۈندىن كۈنگە مۇھىم رول ئوينىماقتا.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پۇل مۇئامىلە سىستېمىسى ئۆتكەن 11 يىلدا زور مىقداردا كېڭەيتىپ مەبلەغى توپلاپ ۋە ئوبوروت قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا كۈچلۈك مەدەت بەردى. پارتىيە مەركىزى كومىتېتى «تۈزەش، ياخشىلاش، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش» فاڭجېنىنى مۇئەييەن قىلغاندىن كېيىن، جاپالىق تىرىشچانلىقلارنى كۆرسىتىپ، قاتمۇ قات قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، پۇل مۇئامىلە تەرتىپىنى تۈزەپ ۋە ياخشىلاپ، پۇلنىڭ پاخاللىشىپ كېتىشىنى ئۈنۈملۈك توسۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پۇل مۇئامىلە ۋەزىيىتىنى پەيدىنپەي مۇقىملاشتۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىز مىللىي ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ياخشى مۇھىت

تۈستۈرۈشى لازىم. بانكىلار ئەنئەنىۋى ئامانەت - قەرز كەسپىنى تەسەبىدىل، ياخشى ئىشلىشى لازىم. ئامانەت توپلاش جەھەتتە، شەھەر - يېزىلاردا ئامانەت توپلاش ئىشنى بۇشاشماي ياخشى تۇتۇپ، خەلق ئامانىتى ئىشنى تېخىمۇ زور تەرەققىياتقا ئېرىشتۈرۈشى كېرەك. ستراخۇنىيە ئىشنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇپ، ئىشلەپچىقىرىش، قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا مەبلەغ توپلىشى لازىم. قەرز جەھەتتە، كېڭەيتىش مەبلەغىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى باشقۇرۇپ ۋە ياخشى ئىشلىتىپ، قەرز تارقىتىشتا كەسپ سىياسىتىگە قاتتىق ئەمەل قىلىپ، مۇھىم نۇقتىلارنىڭ ئېھتىياجىنى كاپالەتلەندۈرۈشى لازىم. كېڭەيتىش باشقۇرۇشى كۈچەيتىپ، باشقۇرۇشقا تايىنىپ مەبلەغ توپلىشى، مەبلەغنى ئېنىقلاش، يوشۇرۇن كۈچنى قېزىشقا تايىنىپ مەبلەغ توپلىشى لازىم.

پۇل مۇئامىلە بازىرىنى پائال ئېچىپ ۋە بەرپا قىلىپ، بازار مىخانىزمىدىن پايدىلىنىپ، مەبلەغ تەشكىللەپ، مەبلەغنىڭ ئېقىشىنى يېتەكلەپ، مەبلەغدە تەمىنلەش بىلەن مەبلەغقا بولغان تەلەپنى تەڭشەپ تۇرۇش لازىم. تۆۋەن تەھەممەتكە ساهەلەرنىڭ ئۆتنە - يېرىم قىلىشىنى ئاساس قىلىدىغان كۆپ قاتلاملىق مەبلەغ بازىرىنى ئەسلىگە ۋە ۋۇجۇتقا كەلتۈرۈپ، كېڭەيتىش مەبلەغىدە پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئەڭ زور دەرىجىدە ئۆستۈرۈش لازىم، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىرتىدىن مەبلەغ كىرگۈزۈش ۋە قەرز ئېلىشىمۇ كۆڭۈل بۆلۈش لازىم. پاي چىكى، قەرز چىكى ۋە قىسقا مۇددەتلىك پۇل چىكى تارقىتىشنى پىلانلىق، تەشكىللىك ھالدا كېڭەيتىش، سودا تالونى تۈزۈمىنى يولغا قويۇش، بانكىلار مۇددىتى توشقان چەككە ئالدىن پۇل بېرىش، يەنە ئالدىن پۇل بېرىش كەسپىنى بېجىرىشى لازىم. مۇشۇ ئاساستا تەدرىجىي ھالدا چەك بازىرىنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، پاي چىكى، قەرز چىكى، تالون ئېلىش - سېتىش، ئۆتۈنۈپ بېرىش ئىشنى بېجىرىپ، چەك مەبلەغىدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشى لازىم.

پۇل مۇئامىلە تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، پىلانلىق ئىگىلىك بىلەن بازار ئارقىلىق تەڭشەشنى بىرلەشتۈرۈشكە مۇۋاپىق كېلىدىغان پۇل مۇئامىلىنى ئومۇمىي جەھەتتىن باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى تەدرىجىي ئورنىتىش لازىم. مەركىزىي بانكىنىڭ فونكىسىيىسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، پۇل مۇئامىلىنى ئومۇمىي جەھەتتىن

ئىشلىرىنى پائال قانات يايدۇرۇپ، سودا ۋە غەيرىي سودا تاشقى پېرېۋوت كىرىمىنى ئاشۇرۇش لازىم. ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىجرا قىلىپ، چەت ئەل سودىگەرلىرىنى ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېقىپ خەۋەر قىلدۇ: تۇرپان ۋىلايىتى ئون يىلدىن بۇيان ئىسلاھاتى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتا ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش ئارقىلىق، خەلق ئىگىلىكىنى تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇپ، خەلق تۇرمۇشىنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىدى. يېقىندا ۋىلايەت ئېلان قىلغان سانلىق مەلۇماتلارغا قارىغاندا، بۇلتۇر ۋىلايەت بويىچە مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 550 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1980 - يىلدىكى 186 مىليون يۈەندىن ئىككى ھەسسىگە يېقىن ئاشقان، مىللىي دارامەت 1980 - يىلدىكى 155 مىليون يۈەندىن بۇلتۇر 452 مىليون يۈەنگە يېتىپ، %191

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئومەر خەۋەر قىلدۇ: كۇچا ناھىيىسىدىكى ياقا يېزىسىنىڭ نېفىت ئايرىش زاۋىتى 1989 - يىلدىن بۇيانقى ئىككى يىل ئىچىدە دۆلەتكە 241 مىڭ يۈەن باج - پايدا تاپشۇردى. بۇ زاۋۇت ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە يېزا - بازار كارخانىلىرى ئىچىدە دۆلەتكە قوشقان تۆھپىسى ئەڭ كۆپ ئورۇن بولۇپ قالدى.

1984 - يىلىدىن بۇيان تارىم ئويمانلىقىدا بۇرغانغان بىر نەچچە قۇدۇقتىن نېفىت چىقتى. ياقا يېزا رەھبەرلىكى ئۆز ئورنىنىڭ بۇ قۇدۇقلارغا يېقىن بولۇشىدە ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، 1986 - يىلى 8 - ئايدا دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەردىن 750 مىڭ يۈەن قەرز ئېلىپ، كىچىك تىپتىكى نېفىت ئايرىش زاۋىتى قۇرغاندى. شۇندىن بۇيان بۇ زاۋۇت مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ قوللىشى، يېزىلىق پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ياردىمى ئارقىلىق ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك

داۋاملىق ياخشى تۇتۇپ، مەبلەغ توپىرىنى تىزلىتىش كېرەك. كارخانىلارنىڭ كۈچىگە مەبلەغ باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى ياخشىلاپ، ئۆزى تولۇقلايدىغان كۈچىگە مەبلەغنىڭ نىسبىتىنى ئۆستۈرۈپ،

تىن كۆپرەك ئاشقان، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 1980 - يىلدىكى 167 مىليون يۈەندىن 534 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئىككى ھەسسىگە ئاشقان، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ئىش ھەققى 2169 يۈەنگە يېتىپ، 1985 - يىلدىكىدىن %79.9 ئاشقان، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمى 847 يۈەنگە يېتىپ، 1980 - يىلدىكى 138 يۈەندىن 709 يۈەن ئاشقان، شۇنىڭ بىلەن بىللە، شەھەر، يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئامانەت قويغان پۇلى ئۈزلۈكسىز كۆپەيگەن. بولتۇر بانكىغا قويغان ئامانەت پۇل قالدۇقى 336 مىليون يۈەنگە يەتكەن بولۇپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر بىر كىشىگە 700 يۈەندىن توغرا كېلىدىكەن.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان ئون يىلدا تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ خەلق ئىگىلىكى تېز يۈكسەلدى، خەلق تۇرمۇشى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى

ياقا يېزىلىق نېفىت ئايرىش زاۋىتى ئىككى يىلدا دۆلەتكە 241 مىڭ يۈەن باج - پايدا تاپشۇردى

يارىتىش روھىنى جارى قىلدۇردى. باشقۇرۇشنى، بىخەتەرلىكنى كۈچەيتتى. نەتىجىدە، ئاران 52 نەپەر ئادىمى بار بۇ زاۋۇت 1989 - يىلدىن بۇيان 750

ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، كوللېكتىپنىڭ قۇدرىتىنى جارى قىلدۇرۇپ، پۇل مۇئامىلە خىزمىتى ۋەزىپىسىنى بىرلىكتە ئورۇنداش لازىم.

«شەرق شامىلى» كۆمۈر كېنى دۆلەتكە 404 مىڭ يۈەن پايدا تاپشۇردى

كۇچا ناھىيىلىك «شەرق شامىلى» كۆمۈر كېنى ئۆتكەن بىر يىلدا قاتنىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ۋەزىپىنى ئېنىق بەلگۈلەپ، مۇكاپاتلاش بىلەن جازالاشنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى ھەمدە ئىككى تۈۋەت 100 كۈن بىخەتەر ئىشلەش پائالىيىتىنى يولغا قويدى. نەتىجىدە، بىر يىلدا قېزىلغان كۆمۈر 80 مىڭ 745 توننىغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 29 مىڭ 848 توننا ئاشتى، پايدا 420 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 404 مىڭ يۈەن ئاشتى. ئەبەيدۇللا مەھمۇت

جاننۇرە بوپۇن فوتوسى نەسىلەندۈرۈش پونكىتىغا ئېلىپ كېلىنگەن كاللار.

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا كالا نەسلىنى ياخشىلاش ئىشلىرى چىڭ تۇتۇلماقتا. تۈتكەن يىلى ئىچىدە ئوبلاست بويىچە 25 مىڭدىن ئارتۇق كالىنىڭ نەسلى ياخشىلاندى. سۈرەتتە: ئاتۇش شەھىرىدىكى كالا نەسىلەندۈرۈش پونكىتىغا ئېلىپ كېلىنگەن كاللار.

شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئاز سانلىق مىللەت كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىغا

ئەھمىيەت بەرمەكتە

شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك قىسىم پارتىيە تەشكىلاتلىرى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنىڭ سىياسىي، مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى.

شىنجاڭ ھەربىي رايونىغا قاراشلىق ھەر دەرىجىلىك قىسىم پارتىيە تەشكىلاتلىرى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنىڭ سىياسىي، مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاز سانلىق مىللەت كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى.

شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مەلۇم قۇرۇلۇش تۈەنى يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان تاغلىق رايوندىكى يېزا - كەنتلەرنىڭ 200 گە يېقىن ھەر خىل ماشىنا، تراكتورنى رېمونت قىلىپ بەرگەندىن سىرت، بۇ رايونلاردىكى 2000 دىن ئارتۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىغا ھەربىي مەشىق ئۆگىتىپ ئۈرۈمچى شەھىرى ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ئۇدا ئۈچ يىل «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىپ، خەلقنى سۆيۈشتىكى ئىلغار ئورۇن»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقىدىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ھەربىي مەشىق گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقى ئوقۇغۇچىلارغا يوتقان يىغىش مەشىقىنى ئۆگەتمەكتە.

جۇ خۇالەي فوتوسى

قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقان مۇنەۋۋەر ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى دەرىجە ئاتىلىپ ئۆستۈردى. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان دەرىجە ئاتىلىپ ئۆستۈرۈلگەن ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ئۆستۈرۈشكە تېگىشلىك كادىرلار سانىنىڭ 20 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ.

ھەربىي رايونى بەنە سىياسىي، مەدەنىيەت سەۋىيىسى يۇقىرى، قىسىم كادىرلىرى قوشۇنى ئىچىدە ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەنلەر %49 نى، ئوتتۇرا تېخنىكومنى پۈتتۈرگەنلەر %61 نى ئىگىلەيدۇ.

ئەنۋەر مۇھەممەت

كۇچا ناھىيىسى 210 نەچچە ھەربىي ئائىلە تاۋابىئاتىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇردى

كۇچا ناھىيىسى ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بىرىشتە ئەمەلىي ئىش قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ئىككى يىلدا 210 نەپەر - دىن كۆپرەك ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، قىسىم قۇرۇلۇشىغا كۈچلۈك ياردەم بەردى.

كۇچا ناھىيىسىدە كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار كۆپ بولمىغاچقا، بۇ يەردە تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى ھەربىيلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قىيىن مەسىلە بولۇپ قېلىپ، قىسىم كادىرلىرىنىڭ خاتىرجەم ھەربىي خىزمەت ئۆتىشىگە تەسىر يەتكەندى.

ناھىيىلىك پارتكوم، ناھىيىلىك ھۆكۈمەت ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش خىزمىتىدە ئەمەلىي ئىش قىلىش ئۈچۈن، «كۇچادا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى ھەربىيلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇش بەلگىلىمىسى» نى تۈزۈپ، ئەمگەك تارماقلىرىدا بۇ ئىشقا مەسئۇل بولىدىغان مەخسۇس خادىم قويدى. ئۇلار ھەربىيلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتى -

مۇھاجىرلار ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدايلى

ئاپتونوم رايونلۇق 1 - بىناكارلىق شىركىتى مۇھاجىرلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى پائال قوغدىماقتا

ئاپتونوم رايونلۇق 1 - بىناكارلىق شىركىتى پارتكومى پارتىيەنىڭ مۇھاجىرلار سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، 60 - يىللاردا «چەتكە باغلاشقان» دەپ تىۋەنگەن مۇھاجىرلارنىڭ سىياسىتىنى پائال ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ۋەتەنگە قايتقان مۇھاجىرلار، مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

1956 - يىلى شىنجاڭغا كەلگەن مۇھاجىر شىن يۇچىن ئاپتونوم رايونلۇق 1 - بىناكارلىق شىركىتىنىڭ پەرزەنتلەر مەكتىپىگە تەقسىم قىلىنىپ ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان. 1961 - يىلى «چەتكە باغلاشقان» دەپ قارىلىپ ئائىلىسى بويىچە ئارشاڭ ناھىيىسىگە چۈشۈرۈۋېتىلگەن. پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3 - نومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن قالايمىقانچىلىقلار ئوڭشالدى. ئاپتونوم رايونلۇق 1 - بىناكارلىق شىركىتى پارتكومى شىن يۇچىن سەۋەبسىز تىۋەنگەن چۈشۈرۈۋېتىلگەن دەپ قاراپ، ئۇنىڭ سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى قارار قىلدى. شىركەت مۇھاجىرلار خىزمىتى كادىرى ھەر تەرەپلىمە تىرىشىپ

شىن يۇچىن ھازىر ئالىي لېكتور، ئاپتونوم رايونلۇق بىناكارلىق باش شىركىتى مۇھاجىرلار بىرلەشمىسىنىڭ ئەزاسى، ئۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا داۋاملىق تۆھپە قوشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ۋۇشېن

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى مۇھاجىرلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنىنى پائال تەشۋىق قىلماقتا

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ كۈتۈرۈلۈپ، بۇ قانۇن ئائىلە رەگىچە ۋە تەنگە قايتقان مۇھاجىرلار، مۇھاجىرلار تەشۋىق قىلىندى.

ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى» ئېلان قىلىش بىلەن بىللە، قانۇن ئىزچىل قىلىنغاندىن كېيىن، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى بۇ قانۇننى كەڭ چوڭقۇر تارقىتىشقا باشلىدى.

جۇڭغار ۋادىسىدىكى مەرىپەت يۇلتۇزى

مۇقەددىمە

جۇڭغار ئويمانلىقىنىڭ غەربىي چېتىگە جايلاشقان گۈزەل شەھەر بورتالا شەھىرىدە بىر ئەسىرگە يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان گۇيا بىر ئىچىمەك بۇلغۇندەك

شەھىرىدە بىر ئەسىرگە يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان گويى بىر ئۆچمەس يۇلتۇزدەك سانسىزلىغان سەبىي قەلبلەرنى، قاراڭغۇ دىللارنى يورۇتۇپ كېلىۋاتقان بىر بىلىم ئوچۇقى - بورتالا شەھەرلىك ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى قەد كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ. بۇ مەكتەپنىڭ بوسۇغىغا قەدەم قويغان ھەر قانداق بىر ئادەم يېڭىدىن مىللىي ئۇسلۇبغا كۆركەم قىلىپ سېلىنغان تۆت قەۋەتلىك ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ پېشانىسىگە كۆزگە كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە چوڭايىپ يېزىلغان «1910» 1990، دېگەن رەقەملەردىن بۇ مەكتەپنىڭ شانلىق تارىخىغا ئاپىرن ئوقۇماي تۇرالمىدۇ.

مەكتەپ تارىخىدىن پاراڭ بورتالا شەھەرلىك ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ تارىخى توغرىسىدا توختالغاندا گەپنى خېلى ئۇزۇندىن باشلاشقا توغرا كېلىدۇ. بورتالا شەھىرىدىكى ئۇيغۇرلار مائارىپ ئىشلىرىغا خېلى بۇرۇنلا كۆڭۈل بۆلگەن ھەم بورتالا تارىخىدا تۇنجى بولۇپ پەننى مەكتەپ ئاچقان. 1910 - يىلى ئاتۇش بويامەتلىك مەرىپەتپەرۋەر موللا توختى ئىمام بۇ شەھەردىكى قورۇسدا (ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ھازىرقى ئورنى) «تەلىمىيە» دېگەن نام بىلەن بىر

— بورتالا شەھەرلىك ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى توغرىسىدا ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇجېلىل ئابدۇۋاپىت، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇرسۇن ئىمىن

سېنىپلىق مەكتەپ ئېچىپ، تۇنجى تۈركۈمدە 26 ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ئوقۇش باشلىغان. مانا بۇ ھازىرقى بورتالا شەھەرلىك ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ دەسلەپكى ھۇلى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. بۇ مەكتەپ 1917 - يىلغا كەلگەندە تەرەققىي قىلىپ سىنىپ ئىككىگە، ئوقۇغۇچى 60 قاپتەن كەتتى. 1949 - يىلغا كەلگەندە تېخىمۇ تەرەققىي قىلىپ، سىنىپ 19 غا، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى 600 دىن كۆپرەككە يەتكەن. بۇ مەكتەپ ئازادلىققىچە بولغان 39 يىل ئىچىدە 1860 ئوقۇغۇچىنى باشلانغۇچ مەكتەپ سەۋىيىسىگە، 850 ئوقۇغۇچىنى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈپ، مىللىي مائارىپ ئىشلىرىنىڭ يۈكسىلىشىگە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان. ئازادلىقتىن كېيىن، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، بۇ ئۇيغۇر ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئوقۇش - ئوقۇتۇش خىزمىتى تېز يۈكسىلپ، سىنىپى 44 كە

مائارىپ ئۈچۈن ئەمەلىي ئىش قىلايلى

تۆكەن بۇۋاي پۇلنىڭ كۆزىگە

قارمىدى

موڭغولكۆرە ناھىيە - سازاۋەر بولدى. شۇندىن كېيىن، ناھىيە سىنىپىنىڭ شوتاي يېزىسى - بۇلتۇر موڭغولكۆرە تەۋەسىدىكى تۇرغۇن - ئۇزۇندىن بۇيان بۇ - ناھىيىلىك پارتكوم خەلق دا بېقىپ كېلىۋاتقان ھۆكۈمىتى ۋە ناھىيىلىك تىجارەتچىلەر، تۆكەن ئالىم بوۋاي بۇ مائارىپ ئىدارىسى ناھىيە تەۋەسىدىكى ئوتتۇرا، كەسپىي باقمىچى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئىشلىرىنى خەتەرلىك ئۆيلەرنى تۈگىتىش، ئوقۇش - رېمونت قىلىشقا ئوقۇتۇش شارائىتىنى ئىشلىتىش ئۈچۈن، ياخشىلاش يۈزىسى - ناھىيىلىك مائارىپ دىن ئاممىنى مائارىپنى قوللاشقا، مائارىپ ئۈچۈن يۈەن ئىشانە قىلىپ، پۇل ئىشانە قىلىشقا ئاممىنىڭ ماختىشىغا سەپەرۋەر قىلغانىدى. نەزەر

ئىلمىي مۇھاكىمە ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئۇيۇشتۇرسا، يەنە بىر تەرەپتىن 57 ئوقۇتقۇچىنى ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ، بېيجىڭ، ئۈرۈمچى، ئىلى، قەشقەر، تۇرپان، قۇمۇل قاتارلىق جايلاردىكى مەكتەپلەرگە بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىپ تەربىيلىگەن. ئوقۇغۇچىلارنى كونكرېت ئەھۋالغا ئاساسەن بەش تىپقا ئايرىپ، كېسەلگە قاراپ دورا بېرىش ئۇسۇلى بويىچە تەربىيەلەپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلغان.

مەكتەپنىڭ ئوقۇش - ئوقۇتۇش خىزمىتىنى يۈكسەلدۈرۈشنى كۈچلۈك ئىقتىسادىي ئاساسقا ئىگە بولۇشتىن ئايرىپ قاراشقا بولمايدۇ. ئۇنداقتا، يېتەرلىك مەبلەغقە قانداق ئېرىشكىلى بولىدۇ؟ بۇ مەسىلىنى بورتالا شەھەرلىك ئۇيغۇر 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى تۆۋەندىكىدەك ھەل قىلغان.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ مەكتەپتە ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ يىلدىن يىلغا كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، سىنىپ ۋە ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى يېتىشمەسلىك ئەھۋالى كېلىپ چىققان. مەكتەپ رەھبەرلىكى بۇنداق ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، جاپاغا چىداپ ئىگىلىك تىكلەش ئىرادىسىگە كەلگەن. ئۇلار 1980 - يىلدىن بۇيان، نورمال ئوقۇش - ئوقۇتۇش خىزمىتىگە تەسىر يەتكۈزمىگەن ھالدا ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنى تەشكىللەپ، 100 مودىن ئارتۇق بەرگە قەلەمچە قويۇپ، ئۈچ يىلدىن كېيىن ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 7000 يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلغان. ئوقۇتۇش بىناسلىرىنى رېمونت قىلىش، ياتاق، ئىسكىلات ۋە يەسلى قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى سېلىشتا ئۆزلىرى قول سېلىپ ئىشلەش ئارقىلىق ئون يىلدا 190 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق خىراجەتنى تىجەپ قالغان. مەكتەپ رەھبەرلىكى يەنە تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا سىنىپلارنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ۋە جەمئىيەتتە ئىش كۆتۈپ

قىلىنغاندىن كېيىن، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى بۇ قانۇننى كەڭ، چوڭقۇر تەشۋىق قىلىپ، ئوبلاستىكى %85 تىن كۆپ كادىر، ئاممىنى قانۇننىڭ مەزمۇنىدىن خەۋەردار قىلدى.

بۇ ئوبلاستتا ۋە تەنگە قايتقان مۇھاجىرلار، مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى كۆپرەك. بۇ قانۇن ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن، ئوبلاستلىق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ بىر نەپەر مۇئاۋىن مۇدىرى، ئىككى نەپەر ئوبلاست باشلىقى تەشۋىقاتى تۇتتى، بۇلتۇر 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتى بىرلىككەشەپ، ئەدلىيە قاتارلىق تارماقلارنىڭ مەسئۇلىرىنى يىغىپ يىغىن ئېچىپ، بۇ قانۇننى تەشۋىق قىلىشقا ئائىت ئىشلارنى مۇزاكىرە قىلدى، يىغىندىن كېيىن ئوبلاست بويىچە يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ۋە تەنگە قايتقان مۇھاجىرلار، مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ ھوقوق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى» نى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش دولقۇنى

تۇرغان ياشلارنى ئاساس قىلىپ، 1987 - يىلى بىر گىلەمچىلىك كەسپىي سىنىپى، 1989 - يىلى يەنە بىر ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنى رېمونت قىلىش كەسپىي سىنىپى ئاچقان. ئۇلار گىلەمچىلىكتىنلا يىلىغا 10 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلغان. گىلەملەر سۈپەتلىك توقۇلغاچقا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ۋە ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ بازارلىرىغا سېلىنغان ۋە بەزىلىرى چەت ئەللەرگە ئىمپورت قىلىنغان. 1988 - يىلى بۇ مەكتەپ شەھەرگە قاراشلىق ھەر قايسى ساھەلەرنى مائارىپقا ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلىپ، 300 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ئىشانە توپلاپ، كۆلىمى 1500 كۋادرات مېتىر كېلىدىغان تۆت قەۋەتلىك ئوقۇتۇش بىناسىدىن بىرنى سالغان.

ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە ھالقىسى - ئوقۇتۇشتىكى بىر مۇھىم ھالقا

بۇ مەكتەپ ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارغا قارىتىلغان ئىدىيىۋى-سىياسىي تەربىيىنى نۆۋەتتىكى مەركىزىي ۋە زەپىلەرگە ۋە ۋەزىيەت تەربىيىسىگە بىرلەشتۈرگەن ھالدا بوشاشتۇرماستىن چىڭ تۇتقان. ئۇلار

قىلىش بىلەن بىللە، ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتتى. مائارىپ ناھىيىسىدىكى مۇھاجىرلار خىزمىتى كادىرلىرى تاشقاراي سۇ ئامبىرىدىكى مۇھاجىر ئائىلە تاۋابىئاتى ياڭ گۇيىڭنىڭ بېلىق بېقىشتىن ئالدىدىنلا چىچە مىڭ يۈەن پۇلىنىڭ ئەمەلىيەتتىكى گەنلىكىنى بايقاپ، ناھىيىلىك مۇھاجىرلار ئىشخانىسىدىكىلەر بىلەن بېلىقچىلىق مەيدانىنىڭ رەھبەرلىكىنى ئىزدەپ بۇ مەسىلىنى ھەل قىلدى. ئوبلاستلىق خەلق قۇرۇلتىيى مىللىي ئىشلار ۋە مۇھاجىرلار ئىشلىرى كومىتېتىدىكىلەر ئوبلاستلىق مۇھاجىرلار ئىشخانىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ناھىيە، شەھەرلەرگە چوڭقۇر چۆكۈپ بۇ قانۇننى تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش ئەھۋالىنى تەكشۈردى، ۋە تەنگە قايتقان مۇھاجىرلار، مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى كۆپرەك يېزا، كەنتلەرنى زىيارەت قىلدى، كۆپلىگەن ۋە تەنگە قايتقان مۇھاجىرلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ پىكىر ۋە تەلەپلىرىنى ئاڭلىدى.

خەن شىلىق شۇ مەقسەتتە، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى، لىي فېڭدىن ئۆگىنىش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىدىيىۋى - سىياسىي ئېڭىنى، ۋە تەن-چەرۋەرلىك روھنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بەرگەن. شۇ ئاساستا بۇ مەكتەپ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش، ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش، كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى يولغا قويۇش، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى جانلاندىرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە كۆپ قېتىم شەھەر، بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەنگەن. بۇ مەكتەپنىڭ ئۆسمۈرلەر پۇتبول كوماندىسى بىر قېتىم مەملىكەت بويىچە ئېلىپ بېرىلغان پۇتبول مۇسابىقىسىدە 3 - لىككە ئېرىشىپ، دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى، مەركىزىي ئىتتىپاق كومىتېتى ۋە دۆلەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن تەقدىرلەنگەن.

ياڭ شاڭكۈن گۇاڭدۇڭنىڭ خۇيجۇن شەھىرىنى كۆزدىن كۆچۈردى

شىنخۇئا ئاگېنتلىقى، گۇاڭجۇ، 3 - فېۋرال تېلېگراممىسى. دۆلەت رەئىسى ياڭ شاڭكۈن 1 - ئاينىڭ 31 - كۈنى گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ خۇيجۇ شەھىرىدىكى داباۋەنى كۆزدىن كۆچۈردى.

رەئىس ياڭ شاڭكۈن گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى يې شۇەننىڭ ھەمراھلىقىدا، خۇيجۇ شەھىرىدىكى «مۈشۈك ئېيىق» ئاپتوموبىل شىركىتىنىڭ قۇرۇلۇش مەيدانىغا كەلدى. ئۇ چەت ئەللىك باشقۇرۇش خادىملىرىدىن قۇرۇلۇش ئەھۋالى، قۇرۇلۇش كۆلىمى، ئىشقا كىرىشتۈرۈلدىغان ۋاقىت قاتارلىقلارنى تەپسىلىي سورىدى. رەئىس ياڭ شاڭكۈن «مۈشۈك ئېيىق» 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشنىڭ 1992 - يىلى پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلدىغانلىقىنى، يىلىغا 100 مىڭ ئاپتوموبىل ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ ئىنتايىن خۇشال بولدى. رەئىس ياڭ شاڭكۈن مۇنداق دەيدى: ئۆتكەن بىر مەزگىلدە چەت ئەللەردە بەزىلەر: جۇڭگونىڭ ئىشكىنى ئېچىۋېتىش سىياسىتىدە ئۆزگىرىش بولدى، دەپ قارىغانىدى. «مۈشۈك ئېيىق» قۇرۇلۇشنىڭ تەرەققىياتى بىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش سىياسىتىمىزنىڭ ئۆزگەرمىگەنلىكىنى، ئېلىمىزنىڭ ئىشكىنى ئېچىۋېتىش خىزمىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئالغا ئىلگىرىلەۋاتقانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

رەئىس ياڭ شاڭكۈن يەنە داباۋەندىكى خۇيجۇ پورت قۇرۇلۇشىنى كۆزدىن كۆچۈردى.

جۇڭگو كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىنى تۈتكۈزۈلدى

شىنخۇئا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى: يېقىندا ئاياغلاشقان جۇڭگو كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىنىدا ياشلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 1 - شۇجىسى سۇڭ دېفۇ «خىزمەتلەرنى تىرىشىپ ئەمەلىيلەشتۈرەيلى، قۇرۇق گەپ سېتىشتىن قاتتىق ساقلىنايلى» دېگەن تېمىدا سۆز قىلىپ، ياشلار ئىتتىپاقىنىڭ ھەر دەرىجىلىك تەشكىلاتلىرىدىن كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقىنىڭ خىزمەت ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيىنىڭ 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل

ئىزچىلاشتۇرۇشنى ھەم ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىندا جياڭ زېمىن، لى پېڭ قاتارلىق يولداشلارنىڭ سۆزلىرى ۋە «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئون يىللىق پىلانى ھەم 8 - بەش يىللىق پىلانى تۈزۈش توغرىسىدىكى تەكلىپى» ئەستايىدىل ئۆگىنىلدى. يىغىندا قاتناشقان يولداشلار بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك

ئورنىغا قويۇش لازىم. (2) ھەر دەرد - جىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنى كۈندىلىك مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈشى، ئاساسىي زېھنى يېزا ئىگىلىكىگە قارىتىشى، ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر) لەرنىڭ پارتكوم شۇجىلىرى، ئوبلاست باشلىقلىرى، ۋالىيلار، ھاكىملار يېزا ئىگىلىكىنى بىۋاسىتە تۇتۇشى لازىم. (3) ھەر ساھە، ھەر كەسىپتىكىلەرنى يېزا ئىگىلىكىگە ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلىش كېرەك، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىكىدە ھەر ساھە، ھەر كەسىپ ۋە ھەر قايسى تارماقلاردىن كۈچ تەشكىللەپ غايەت زور بىرلەشمە كۈچ شەكىللەندۈرۈش كېرەك. ھەر ساھە، ھەر كەسىپتىكىلەرنىڭ خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا بويۇندۇرۇش ۋە خىزمەت قىلدۇرۇش لازىم. (4) ئەمەلىي خىزمەتلەر داۋامىدا يېزا ئىگىلىكىنى كۈچەيتىش لازىم. قىسقىسى، يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىپ ئەڭ ياخشى شارائىت يارىتىپ بېرىش ۋە ئۇنى ئەڭ ياخشى كاپالەتكە ئىگە قىلىش لازىم.

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلدا ئاپتونوم

(بېشى 1 - بەتتە) قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلەرنىمۇ كۆرۈشىمىز، ھازىرىمۇ كۆرۈشىمىز، ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنىمۇ كۆرۈشىمىز، كەلگۈسى تەرەققىيات يۈزلىنىشى ۋە ئىستىقبالىمۇ كۆرۈشىمىز، بۇ ئارقىلىق ئىدىيىنى، تونۇشنى، ھەرىكەتنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، ئورتاق كۈرەش نىشانىسىغا قاراپ ئىلگىرىلىشىمىز لازىم.

سۇڭ خەنلىياڭ تەكىتلەپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: (1) يېزا ئىگىلىكى خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى، تۆۋەتتە يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنى تېخىمۇ كۈچەيتىش كېرەك، يېزا ئىگىلىكى خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى بولۇپلا قالماي سىياسى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنىڭ ئاساسى، ئۆھەم ئىقتىسادىي مەسىلە، ھەم سىياسىي مەسىلە، شۇڭا يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى قەتئىي ئېغىشماي ئىقتىسادىي خىزمەتلەرنىڭ ئالدىنقى قاتارىغا قويۇشىمىز، يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر) لەردىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى سۈپىتىدە تۇتىشىمىز لازىم. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى كۈچەيتىش بىز ئالدى بىلەن پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھى بويىچە ئون يىللىق

«سېلەر خىزمەت كۆرسەتتىڭلار، سېلەرنى تەبرىكلەيمىز!»

راۋاجلاندۇرۇپ ئۇلۇغ مەنىۋى كۈچكە ئايلاندۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى تېخىمۇ ياخشى قىلىپ، تېخىمۇ زور غەلىبىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشنى ئۈمىد قىلىمەن.»

رەھبىرىي يولداشلارنىڭ سۆزى تۈگەش بىلەنلا ئون كىچىك دوست خۇددى قارلغاچتەك ئۇچقان پېتى رەھبىرىي يولداشلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، يانچۇقدىن خاتىرە دەپتىرىنى چىقىرىپ، ئۇلارنى بېغىشلىما يېزىپ بېرىشكە تەكلىپ قىلدى. ۋاڭ ئېنماۋ، سۇڭ خەنلىياڭ يولداشلار ھەسەنجان مەمتىنىگە: «ئىنقىلابىي قەھرىمانلىق روھىنى جارى قىلدۇرۇڭلار»، «ۋەتەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىلاردىن ئۆگىنەيلى» دەپ بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

سۇن جىخۇڭ بىلەن ئايگۈلۈم خاتىرە دەپتەرلىرىنى سۇڭ خەنلىياڭ شۇجى ئالدىدا قويدى، سۇڭ خەنلىياڭ شۇجى ئايگۈلگە «كىچىك دوست ئايگۈلنىڭ تېنى ئاجىز بولسىمۇ ئىرادىسىنى بوشاشتۇرماستىن روھىدىن ئۆگىنىڭلار»، سۇن جىخۇڭغا «باشقىلارغا ياردەم قىلىشنى

روھىنى بولدى، كۆپچىلىكنىڭ ئۆگىنىشىگە ئەرزىيىشلەر، ئاپتونوم رايون، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ياشلار-ئۆسمۈرلەر سېلەرنىڭ روھىڭلاردىن ئۆگىنىشى كېرەك. مەن سېلەرنىڭ ۋەتەن ئۈچۈن، چېگرا رايون خەلقى ئۈچۈن تېخىمۇ زور نەتىجە يارىتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.»

يولداش ۋاڭ ئېنماۋنىڭ يۈزىدە سەمىمىي تەبەسسىم جىلۋە قىلاتتى، ئۇ چەكسىز كۆيۈمچانلىق بىلەن بالىلارغا كۆز يۈگۈرتىپ چىقتى. ئۇ مۇنداق دەيدى: «مەن ھەسەنجان مەمتىن قاتارلىق سەككىز كىچىك دوست ۋە سۇن جىخۇڭ، ئايگۈل-لەرنىڭ ئۈزۈمچىگە كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدىمەن، سېلەرنى كۆرۈپ ناھايىتى خۇشال بولدۇم. ھەسەنجان مەمتىن قاتارلىق سەككىز كىچىك باتۇر بۇلۇر ئەكسىلىنىڭىلارنى توپلاشنى تىنچىشتا ناھايىتى يۇقىرى ئىنقىلابىي ئېڭىنى ئىپادىلىدى، سېلەر بىزنىڭ ياخشى ئەۋلادىمىز. ھەقىقەتەن ۋەتەننى سۆيىدىغان كىچىك قەھرىمانلار. سېلەر خىزمەت كۆرسەتتىڭلار، بىز سېلەرنى تەبرىكلەيمىز. بىزنىڭ سېلەردەك ياخشى ئەۋلادىمىز بولغاچقا، بىزنىڭ

(بېشى 1 - بەتتە) قارىماي، مېھىپ بولۇپ قالغان ئايگۈلنى يۆلەپ مەكتەپكە ئاپىرىش، ئەكىلىنى داۋاملاشتۇرغان، ئايگۈلنىڭ قەتئىي ياشاش ئىشەنچىسىنى تۇرغۇزۇشقا ياردەم بەرگەن، ئايگۈلنىڭ دەرس تەكرارلىشىغا سەۋرچانلىق بىلەن ھەمكارلاشقان ھەمدە دەرسلەرنى چۈشەندۈرۈپ قويغان. شۇڭا مەملىكەتلىك ئۆسمۈرلەر خىزمىتى كومىتېتى ئۇنىڭغا «لەي نىڭدىن ئۆگىنىش ئۈلگىسى» دەپ نام بەرگەن.

سۇڭ خەنلىياڭ شۇجى بۇ ئون نەپەر شوخ، ئوماق بالىنى كۆرۈپ خۇشاللىق بىلەن مۇنداق دەيدى: «مەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا ۋە كالىتەن، سەككىز نەپەر ۋەتەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىغا ۋە ئىككى كىچىك ئاچا-سىڭىلغا رەھمەت ئېيتىمەن ھەم ئۇلارنى تەبرىكلەيمەن. سەككىز نەپەر ۋەتەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچى بۇلۇر ئەكسىلىنىڭ قىلابىي قوراللىق توپلاشنى تىنچىشتا ناھايىتى زور تۆھپە قوشتى. مىللەتلەر ئىتتىپاقىلىقىنى قوغداپ، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ۋەزىيىتىنى مۇقىملاشتۇرۇشقا تۆھپە قوشتى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى كىچىك دۆستلارغا ئۈلگە بولدى. ئىككى كىچىك

سۇڭ خەنلىياڭ ئاخىرىدا يۈكسەك سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت يارىتىشىنى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا خىزمەتنىڭ مۇھىم تۇقتىسى قىلىپ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشنى

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلدا ئاپتونوم

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلدا ئاپتونوم

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلدا ئاپتونوم

سۇڭ خەنلىياڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ 2 - باسقۇچلۇق ستراتېگىيىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىلدا ئاپتونوم

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 报

(维文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش

نومۇرى CN65 - 0002/Z

(ۋەكالىت نومۇرى 1 - 57)

(بۇ سان 6 بەت)

شىنجاڭ گېزىتى ئىدارىسى نەشر قىلدى

1991 - يىل

فېۋرال

8

جۈمە

تۆمۈر داۋامەت «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

ئاز سانلىق مىللەتلەر تارىخى تەتقىقاتىدا ماركسىزم - لېنىنىزمنى يېتەكچى قىلىش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىنسا ئابلىمىت، پېي يىڭمىڭ خەۋەر قىلدۇ: 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى تۆمۈر داۋامەت «ئۇيغۇرلار»، «ھونلار» نىڭ قىسقىچە تارىخى»، «قەدىمكى ئۇيغۇر ئەدەبىياتى» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىدا قاتناشتى ۋە يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى.

تۆمۈر داۋامەت مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنى بىر قېتىملىق ئىنتايىن مۇھىم مۇھاكىمە يىغىنى بولدى. ئۇ مۇنداق دەيدى: «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابتا ماركسىزم - لېنىنىزىم، ماۋ زېدۇڭ ئىدىيىسىگە خىلاپ ھالدا شىنجاڭنىڭ تارىخى بۇرمىلانغان، ئۇنىڭ ئەجەللىك يېرى - مەملىكىتىمىزنىڭ قەدىمىدىن تارتىپ كۆپ مىللەتلىك بىرلىككە كەلگەن مەملىكەت ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلىش، مۇستەقىللىقنى تەرغىپ قىلىش، بۆلۈنۈشكە قۇترىتىش، مىللىي بۆلگۈنچىلەر ئۈچۈن تارىخى «ئاساس» ھازىرلاپ بېرىشتىن ئىبارەت. ئۈچ كىتابتا شىنجاڭنىڭ ۋە تىنىمىزنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ئىكەنلىكى، ئۇيغۇر مىللىتىنىڭ ۋە تىنىمىزنىڭ بىر ئەزاسى

تۆمۈر داۋامەت ئىلگىرلىگەن ھالدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى تەسادىپىي بولغان ئەمەس، ئۇ جاھانگىرلىكنىڭ «تىنچ ئۆزگەرتىۋېتىش» ستراتېگىيىسىنىڭ ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى بۇرۇنچە تەركىنلەشتۈرۈش پىكرى ئېقىمىنىڭ شىنجاڭدىكى ئىنكاسى بولۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى بىر قېتىملىق جىددىي كۈرەش. ئۈچ كىتابنىڭ ئاشكارا نەشر قىلىنىپ تارقىتىلغانلىقى بىزگە ناھايىتى چوڭقۇر ساۋاق بەردى. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى تۇتۇش بىلەن بىللە، ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى كۈرەشنى چوقۇم ھەقىقىي يوسۇندا ياخشى تۇتۇشى، ئۈچ كىتابنىڭ جەمئىيەتتە پەيدا قىلغان ئېغىر ئاقۇتنىڭ يامان تەسىرىنى تەلتۈكۈس تازىلىشى لازىم. ھەر مىللەت كادىرلىرى، بولۇپمۇ ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى رەھبىرىي كادىرلار چوقۇم شىنجاڭ تارىخى ۋە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تەرەققىيات تارىخىنى ئۆگىنىشى لازىم. ئوتتۇرا مەكتەپلەر ۋە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ تارىخ دەرسلىكىدە چوقۇم دۆلەت بىر تۇتاش تۈزۈپ چىققان دەرسلىكىنى،

«ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتى

مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئاخىرىغىچە ئېلىپ بارايلى

فېڭ داچېن خۇلاسى سۆزى سۆزلەپ، ئۈچ جەھەتتىكى خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشنى ئوتتۇرىغا قويدى

ئۆز مۇخبىرىمىز پېي يىڭمىڭ، مېھرىنسا ئابلىمىت خەۋەر قىلدۇ: يەتتە كۈن داۋام قىلغان «ئۇيغۇرلار»، «ھونلارنىڭ قىسقىچە تارىخى»، «قەدىمكى ئۇيغۇر ئەدەبىياتى» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنى 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن كېيىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتى. يەتتە كۈندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى ۋە كۆڭۈل بۆلۈشى، يىغىنىغا قاتناشقان مۇتەخەسسسلەر، ئالىملار ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلاردىكى مەسئۇل يولداشلارنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا، يىغىن ماركسىزمنى يېتەكچى قىلىپ، تارىخىي ماتېرىياللىق تۇتۇشنى تەدبىقلاپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش، دېموكراتىك مۇھاكىمە قىلىش پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ ئاساسىي سىياسىي خاتالىقىنى چوڭقۇر تەھلىل قىلىپ ۋە تەنقىت قىلىپ، ھەق - ناھەقنى ئايرىش، تونۇشنى ئايدىڭلاشتۇرۇش، ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت كۆزلەنگەن مەقسەتكە يەتتى.

يىغىنىغا قاتناشقۇچىلار بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: «ئۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ خاتالىقى ئېغىر. ئۇ ئىلمىي ئەسەر قىياپىتىدە ئوتتۇرىغا چىقىپ، مىللىي مۇستەقىللىقنى يادرو قىلغان ھالدا ۋە تەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلايدىغان، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان بىر قاتار ئىدىيىۋى نۇقتىنى زەرەلەرنى ھەدەپ تەرغىپ قىلدى ۋە تارقىتتى. ئۇ ناھايىتى زور ئالدامچىلىق خاراكتېرىگە ئىگە. ئۈچ كىتابنىڭ ئىدىيىۋى سىستېمىسى، نەزەرىيىۋى نۇقتىنى زەرە ۋە سىياسىي مەيدانى پانتۇركسىزمچى مەتەننىڭ نۇقتىنى زەرە ۋە مەيدانى بىلەن تامامەن بىردەك. ئۈچ كىتابنىڭ خاتالىقى سىياسىي مەيدان، سىياسىي نۇقتىنى زەرە جەھەتتىكى خاتالىق. بۇ خاتالىق تۈۋەندىكى ئۈچ جەھەتتە گەۋدىلىك ئىپادىلىنىدۇ: بىرىنچى، جۇڭگونىڭ قەدىمىدىن بۇيان بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك مەملىكەت ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت پاكىت ئىنكار قىلىنىپ، ئۇيغۇرلار بىلەن قەدىمكى زاماندا مەملىكىتىمىزنىڭ شىمالىدىكى كۆچمەن چارۋىچى مىللەتلەر ۋە ئۇلار قۇرغان يەرلىك ھاكىمىيەتلەر جۇڭگونىڭ سىرتىدىكى مىللەت، «مۇستەقىل دۆلەت» دېيىلگەن، ئىككىنچى، مەملىكىتىمىز تارىخىدىكى مىللەتلەر مۇناسىۋىتى

لى شۇشەن ئاپتونوم رايونلۇق يېزا خىزمىتى يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: 13 يىل مول ھوسۇل ئېلىش تەجرىبىسىنى يەكۈنلەپ، يىرىك يېزا ئىگىلىكىنى داۋاملىق راۋاجلاندۇرايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز يەن مىڭ خەۋەر قىلدۇ: 2 - ئاينىڭ 5 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى لى شۇشەن يېزا خىزمىتى ئاشۇرۇپ ئەرۋىندالىدى. دېھقانچىلىق، يەكۈنلەپ، كۈرەش ئىرادىمىزنى بىر مول ھوسۇل ئېلىدى، 6 - بەش يىللىق ئۆستۈرۈلدى. بىز ئۇدا 13 يىل مول ھوسۇل ۋە 7 - بەش يىللىق پىلانلار ئومۇميۈزلۈك ئېلىش تەجرىبىلىرىنى ئەستايىدىل ئاشۇرۇپ ئەرۋىندالىدى. دېھقانچىلىق، يەكۈنلەپ، كۈرەش ئىرادىمىزنى

دېگەندەك چىڭ تۇتۇلمىغاچقا، مۇستەھكەم بىر تۈركۈم كىشىلەرنى پارتىيە ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ تەشكىلاتلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىگە تۇتۇپ دەسلەپكى قەدەمدە 168 جەڭگىۋار قۇرغانلىق رولى تازا جارى قويدى. پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا پارتىيە ئاكتىپى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى.

قۇمۇل ۋىلايىتى ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئۆمەر ھامۇت خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە بۇلتۇر 8 - ئايدىن باشلاپ، ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىش ئۈچۈن كادىرلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، كەسىپ ئەخلاقىغا ئاڭلىق رىئايە قىلىش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

ئاپتونوم رايون ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىش توغرىسىدا تېلېفون يىغىنى ئاچقاندىن كېيىن ۋىلايەتلىك پارتكوم بىلەن مەمۇرىي مەھكىمە ۋىلايەت، ناھىيە (شەھەر) لەردە ۋە تارماقلاردا ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشكە رەھبەرلىك ئاپپاراتلىرىنى قۇرۇپ كۈنكەرتىپ تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، كادىرلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلىرىنى ئۆگىنىش، مۇزاكىرە قىلىشقا تەشكىللەپ، ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى. ۋىلايەتلىك ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشنىڭ ئەھمىيىتىگە رەھبەرلىك قىلىش ئىشخانىسى كىچىك گېزىت چىقىرىش ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ جايلار ۋە تارماقلارنىڭ ئۆز ئورنىدىكى ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى ئۆزى ئېنىقلاش، ئۆزى

باغچى بازىرى پەن - تېخنىكا تايانچلىرىنى تەربىيەلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئۈنۈمنى كۆردى

خوتەن ناھىيىسىنىڭ باغچى بازىرىلىق پارتكومى ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دېھقان، چارۋىچىلار ۋە ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىنى يېزا ئىگىلىك بىلىملىرى بىلەن تەربىيەلەپ، تېرىقچىلىقنى ئىلىملاشتۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىدىن 13 - يىلىمۇ مول ھوسۇل ئالدى. بۇ بازار 1989 - ۋە 1990 - يىللىرى 18 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى، شۇنداقلا يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرىنى 16 قارار كۆرس ئېچىپ، سەككىز تۈر بويىچە تەربىيەلەپ، ئۇلارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرغانلىقتىن، 1990 - يىلى ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 21 مىليون 554 مىڭ 844 كىلوگرامغا، پاختا 2 مىليون 261 مىڭ 139 كىلوگرامغا، ياغلىقدان 409 مىڭ 125 كىلوگرامغا، سەلە غەزىسى 90 مىڭ 100 كىلوگرامغا، چارۋا مال 81 مىڭ 600 تۇياققا يېتىپ، 1989 - يىلىدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 833 مىڭ 212 كىلوگرام، 843 مىڭ 510 كىلوگرام، 34 مىڭ 555 كىلوگرام، 22 مىڭ 350 كىلوگرام ۋە 1281 تۇياق ئاشتى. ئۆمۈرۈمە مەت توختىمە مەت

يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان، يېزا ئىگىلىك 3 - شى مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپىدىكى بىر نەچچە يۈز ئىتتىپاق ئەزاسى ۋە پىشوپىر شۇرغان سوغۇققا قارىماي كۈچلارغا چىقىپ ئاممىغا ساۋاتسىزلىقنى توڭتىشىنىڭ ئەھمىيىتىنى چۈشەندۈردى. سۈرەتتە: پىشوپىرلار ئاممىغا بىلىم توڭتىشىنىڭ مۇھىملىقىنى چۈشەندۈرمەكتە. مەمتىن خەۋىرى لى شاڭجۇڭ فوتوسى

پاك دىيانەتلىك شۇجى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇرغۇن ئىبراھىم كۈنى ئەتراپ تون قاراڭغۇلىققا چۆمگەندى. يېزا يېڭىدىن قۇرماقچى بولغان «يېڭىشاۋات» دېھقانچىلىق مەيدانىدىن خېلى كەچ قايتقان مەتنىياز ئىمامنىياز ئەمدى غىزالىنى دەپ تۇرۇشىغا، مۇرىسىگە تاغار ئارتقان بىر كىشى ئۆيىگە كىرىپ كەلدى ۋە تاغارنى يەرگە قويۇپ شۇجىنىڭ بۈگۈن بەك چارچاپ كەتكەنلىكىنى، شۇڭا بۈگۈن ئاۋارە قىلماي، باشقا بىر كۈنى كېلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ، مېڭىشقا تەشەببۇس قىلدى تاغارنىڭ سىرىنى ئالدىن بەلمىگەن مەتنىياز ئىمامنىياز بۈگۈن پاراڭلىشىشقا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ، ئۇ كىشى بىلەن بىللە غىزالاندى ۋە تاغاردىكى نەرسىنىڭ نېمىلىكىنى، نېمە مەقسەتتە ئېلىپ كەلگەنلىكىنى سوردى. بۇ چاغدا ھېلىقى كىشى باشقا بىر كەنتتىن قانۇنىي گۇۋاھلىقتىن ئۆتكۈزمەي ھۆددىگە ئېلىپ تېرىۋاتقان يېرىنىڭ قولىدىن كېتىش ئالدىدا تۇرغانلىقىنى، شۇڭا بۇ ئىشنىڭ ئاسانراق ھەل بولۇشىنى كۆزلەپ، بىر قولىنىڭ گۆشى بىلەن شۇجىنى يوقلاپ كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. شۇجىنىڭ خىزمىتى ئالدىراش دەپ ماڭا بەك كۆڭۈل بۆلۈۋېتىپلا، رەھمەت

ئويۇنى ياخشى ئوينىغانلىقىنى ئالدىن بىلگىلى بولامتى؟

قۇمۇل ۋىلايىتى ناتوغرا كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئىگەچى بازىرى ئۆتكەن يىلىنىڭ بېشىدا كەنتلەرنىڭ ئامانلىق ساقلاش خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ تەرتىپكە سېلىپ، مۇئاۋىن كەنت باشلىقلىرىنى ئامانلىق ساقلاش ۋە مۇرەسسە خىزمىتىگە مەسئۇل قىلىپ بېكىتكەندى. مەسئۇلىيەت كۈچەيتىلىپ، ئاكتىپلىق ئىشقا سېلىنغانلىقتىن، ئەرز، دەۋا ئىشلىرى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىنىپ، يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان ھەر خىل ماجرالارنىڭ ئالدى ئېلىندى.

ئەنۋەر جان مۇھەممەت نىياز سېلىپ قويدى. يېتىم - يېسىرلار ئۆيىنىڭ قەلبىدە مەتنىياز ئىمامنىياز يېزا كادىرلىرىنىڭ قوشۇمچە يەر تېرىپ، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلىتىۋېتىدىغان، ئۆزى نەپ ئېلىپ دۆلەت ۋە كوللېكتىپنىڭ مەنپەئىتىگە زىيان سالىدىغان ئىشلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ئۆزى باشلامچىلىق بىلەن يەر تېرىمايلا قالماستىن، يېزا ئورگىنىدىكى باشقا كادىرلارنىڭ يەر ئېلىپ تېرىشىنى چەكلىدى. بۇلتۇر 11 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، مەتنىياز ئىمامنىياز يېزىلىق پاراۋانلىق ساناتورىيىسىدىكى قېرى، ئاجىز، ئىگە چاقسىز كىشىلەر بىلەن بىر داستىخاندا بولدى. چۈنكى مەتنىياز ئىمامنىياز بۇنداق مېھماندارچىلىقنى ئالتە يىلدىن بۇيان ئۆز يېنىدىن پۇل چىقىرىپ تۇرۇشۇرۇپ كېلىۋاتاتتى. بۇ قېتىم ئۇ ئۆز يېنىدىن 100 يۈەن پۇل چىقىرىپ، ئاشخانىغا مانتا، سامسا، پولو بۇيرۇتۇپ ساناتورىيىدىكى 22 نەپەر قېرى، ئاجىزنى مېھمان قىلدى. ئۇلار مەزىزە قىلىپ غىزالىنىۋېتىپ: «بىزنىڭ بۇ شۇجى بەك ياخشى، بىز ھېيت - ئايەم كۈنلىرىدە ھەرگىز غېرىپسىنىپ قالمايمىز، پارتىيىگە ۋە پارتىيە تەربىيەلەپ يېتىشتۈرگەن مۇشۇنداق كادىرغا رەھمەت» - دەپ كۆز يېشى قىلشتى...

گوۋۇيۈەن ئاشلىق سېتىۋېلىش - سېتىش سىياسىتىنى تەكشۈش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى دۆلەتنىڭ ئاشلىق كىرىم - چىقىمىدىكى كاۋاكىنى كىچىكلىتىپ، ئاشلىق سېتىۋېلىش باھاسى بىلەن سېتىش باھاسى ئاستىن - ئۈستىن بولۇپ كېتىش مەسىلىسىنى پەيدىنپەي ھەل قىلىش لازىم

شىنخۇئا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 2- فېۋرال تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن يېقىندا ئاشلىق سېتىۋېلىش - سېتىش سىياسىتىنى تەكشۈشكە ئالاقىدار مەسلىھەت توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى. ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: 1988 - 1990 - يىللىق توختام بويىچە ئاشلىق سېتىپ بېرىش بويىچە ھۆددىگە ئېلىش قەدەملىرى توغرىسىدا دېيىلدى، 1991 - يىلىدىن باشلاپ دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىگە قەدەم قويدى. ئاشلىق بازىرىنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاپ قېلىش، ئاشلىق كۆپ چىقىدىغان رايونلارنىڭ تاۋار ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش نىسبىتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولۇش، ئاشلىق يېتىشمەيدىغان رايونلارنىڭ ئۆزىنى تەمىنلەش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ئاشلىق جەھەتتىكى ئومۇمىي تەلەپ بىلەن ئومۇمىي تەمىنلەش ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتنى پەسەيتىش ئۈچۈن، يېقىنقى ئىككى يىلدا، ئاساسلىقى، سېتىۋېلىشنى مۇقىملاشتۇرۇش، سېتىشنى قىسقىش، باھانى تەكشۈش، ھۆددىگە بېرىش ئارقىلىق دۆلەتنىڭ ئاشلىق كىرىم - چىقىمى جەھەتتىكى كاۋاكى كىچىكلىتىلىپ، ئاشلىقنىڭ سېتىۋېلىش باھاسى بىلەن سېتىش باھاسى ئاستىن - ئۈستۈن بولۇپ كېتىش مەسىلىسى پەيدىنپەي ھەل قىلىنىپ، ئاشلىق ئوبوروتى ساغلام راۋاجلىنىش يولىغا چۈشۈرۈلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: سىياسەتنىڭ مۇقىملىقى ۋە ئىزچىللىقىنى ساقلاش ئۈچۈن، 1991 - يىلىدىن 1992 - يىلىغىچە گوۋۇيۈەن ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، كىلوگرام بولىدۇ، ئۆلكە دائىرىسىدە ۋىلايەتلەر ئارا، دېھقان ئائىلىلىرى ئارا ئاشلىق تۈرى جەھەتتە توختاملىق سېتىۋېلىش ۋەزىپىسى نامۇۋاپىق بولغان بولسا، ئۇنى ھەر قايسى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەر توختاملىق سېتىۋېلىنىدىغان ئومۇمىي ئاشلىق مىقدارى ئىچىدە ئۆز ئالدىغا تەكشۈپ ھەل قىلسا بولىدۇ. دۆلەت توختام بويىچە ئاشلىق سېتىۋېلىشتا، تاختاي باھاسىدا خىمىيىۋى ئوغۇت، دېزىل مېيى سېتىپ بېرىش ۋە زاكالات پۇلى تارقىتىپ بېرىشتىن ئىبارەت «ئۈچىنى بىرلەشتۈرۈش» سىياسىتىنى داۋاملىق يولغا قويىدۇ. مەركەز ھازىر يولغا قويۇۋاتقان «ئۈچكە بىرلەشتۈرۈش» ئۆلچىمى ئۆزگەرتىلمەيدۇ. ھەر قايسى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەر ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بىر قىسىم خىمىيىۋى ئوغۇت، دېزىل مېيىنى كۆپرەك ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئاشلىقنى توختاملىق سېتىۋېلىشقا سەرپ قىلىشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: ھازىرقى تاختاي باھاسىدا ئاشلىق سېتىش دائىرىسى بەك كەڭ، مىقدارى بەك كۆپ بولۇپ كېتىش ئەھۋالىنى ئۆزگەرتىپ، سېتىشنى ئازايتىپ، دۆلەتنىڭ توختاملىق ئاشلىق سېتىۋېلىش باھاسى بىلەن تاختاي باھاسىدا سېتىش مىقدارىنى ئاساسىي جەھەتتىن پەيدىنپەي تەكشۈپ قىلىش كېرەك، يېقىنقى ئىككى يىلدا جايلار شەھەر - بازارلاردىكى يېمەكلىك، ئاشلىقتىن ئىشلەپچىقىرىلىدىغان قوشۇمچە يېمەكلىك ۋە يەم - بوغۇز قاتارلىق تۈرلەرگە ئىشلىتىلىدىغان ئاشلىقنى پەيدىنپەي كېلىشىم باھادا تەمىنلەشكە ئۆزگەرتىشى كېرەك. شەرت - شارائىتى بار جايلار شەھەر - بازار ئاھالىلىرىنىڭ نورمال ئاشلىق داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، دۆلەتنىڭ

ئېلىمىزدا بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى دۇنيانىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن %40 ئېشىپ كەتتى

شىنخۇئا ئاگېنتلىقى، خاربىن 1 - فېۋرال تېلېگراممىسى. مۇخبىرىمىزنىڭ يېقىندا خاربىندا ئېچىلغان يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ 9 - قېتىملىق مۇتەخەسسسلەر - مەسلىھەتچىلەر گۇرۇپپىسىنىڭ يىللىق يىغىنىدىن ئۇقۇشچە، ھازىر ئېلىمىزدا بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى دۇنيا بويىچە بۇغداينىڭ ئوتتۇرىچە بىرلىك ھوسۇلى 150 كىلوگراممىغا يەتمەيتتى، ئومۇمىي ھوسۇل 50 مىليارد كىلوگرام ئىدى. 80 - يىللاردىن بۇيان، يېزىلاردا ئائىلىلەرگە ھۆددىگە بېرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغانلىقى، سورتلۇق ئورۇقلۇق 40% ئېشىپ، جۇڭگونىڭ بۇغداي ھوسۇلى تۈۋەن، دېگەن قالپاقنى چۆرۈپ تاشلىدى، 70 - يىللاردا ئېلىمىزدا بۇغداينىڭ ئوتتۇرىچە بىرلىك ھوسۇلى 150 كىلوگراممىغا يەتمەيتتى، ئومۇمىي ھوسۇل 50 مىليارد كىلوگرام ئىدى. 80 - يىللاردىن بۇيان، يېزىلاردا ئائىلىلەرگە ھۆددىگە بېرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغانلىقى، سورتلۇق ئورۇقلۇق 40% ئېشىپ، ياخشى بىرلىك ھوسۇلى تېز ئاشتى، تۆت - چارە قوللىنىلغانلىقى، تۆرنەك كەن يىل مەملىكەت بويىچە ئېلىپ يېتىشتۈرۈش قاتارلىق بۇغداينىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 100 ئوننۇپرسال يۈرۈشلەشكەن مىليارد كىلوگرامغا يېتىپ تېخنىكىلار زور كۈچ بىلەن دۇنيا بويىچە بىرىنچى ئورۇنغا ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، سۇغرىش ئۆستى، بىرلىك ھوسۇل 218 كۆلچى كېڭەيتىلىپ، ئوغۇت كىلوگرامغا يەتتى. بىرلىك كۆپ بېرىلىپ، ئوخشاش ھوسۇل ۋە ئومۇمىي ھوسۇل ئايرىم - بولمىغان رايونلارغا ئاساسەن زور ئايرىم ھالدا تارىختا ئەڭ يۇقىرى كۈلمەدە يۇقىرى ھوسۇلۇق ھوسۇل ئېلىنغان 1984 - تەجربە ئېتىزى بەرپا قىلىنىپ، يىلىدىكىدىن %14.1 ۋە خانلىقى ئۈچۈن، بۇغداينىڭ %9.8 ئاشتى.

مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئاخىرغىچە ئېلىپ بارايلى

يېقىن ۋاقىت داۋامىدا تارقالغانلىقىنىڭ ۋە ئۇنىڭ تەسىرىنىڭ مەھسۇلى، بۆلگۈنچىلىككە ۋە كىلىلىك قىلىدىغان «شەرقىي تۈركىستان تارىخى» دېگەن كىتابنىڭ بۈگۈنكى كۆچۈرۈلمىسى. ئۈچ كىتاب مەسلىسى شىنجاڭنىڭ ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى سىنىپىي كۈرەشنىڭ ئېغىرلىقىنىمۇ ئەكس ئەتتۈرۈپ بەردى، ئۇ، شىنجاڭدىكى بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى گەۋدىلىك ئىپادىسى. ئۈچ كىتاب مەسلىسى بىزگە ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سىياسىي سەزگۈرلۈكىنى ئۆستۈرۈش، سىياسىي پرىنسىپچانلىقى ۋە سىياسىي جەھەتتىكى قەتئىيلىكىنى كۈچەيتىشىنىڭ ئىنتايىن مۇھىملىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

مۇشۇ ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن كېيىنكى يىغىنغا جانابىلە رىياسەتچىلىك قىلدى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى فېڭ داچېن خۇلاسە سۆزى قىلدى. ئۇ سۆزىدە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ ئېغىر خاتالىقى ۋە ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى گەۋدىلىك ئىپادىسى. ئۈچ كىتاب مەسلىسى بىزگە ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سىياسىي سەزگۈرلۈكىنى ئۆستۈرۈش، سىياسىي پرىنسىپچانلىقى ۋە سىياسىي جەھەتتىكى قەتئىيلىكىنى كۈچەيتىشىنىڭ ئىنتايىن مۇھىملىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

مۇشۇ ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن كېيىنكى يىغىنغا جانابىلە رىياسەتچىلىك قىلدى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى فېڭ داچېن خۇلاسە سۆزى قىلدى. ئۇ سۆزىدە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ ئېغىر خاتالىقى ۋە ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى گەۋدىلىك ئىپادىسى. ئۈچ كىتاب مەسلىسى بىزگە ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سىياسىي سەزگۈرلۈكىنى ئۆستۈرۈش، سىياسىي پرىنسىپچانلىقى ۋە سىياسىي جەھەتتىكى قەتئىيلىكىنى كۈچەيتىشىنىڭ ئىنتايىن مۇھىملىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى.

بۇگۈنكى يىغىنغا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋاڭ ئېنماۋ، ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن سۇڭ خەنلىياڭ، تۆمۈر داۋامەت، بادەي قاتناشتى. بۇگۈنكى يىغىنغا ۋەكىللەر ۋە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىجتىمائىي پەن، مەدەنىيەت، مائارىپ، ئاخبارات - نەشرىيات قاتارلىق تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى بولۇپ، جەمئىي 200 كىشى قاتناشتى.

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报

(维文)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر توتاش
نومۇرى CN 65 — 0002/Z
(ۋەكالىت نومۇرى 1 57)
(بۇ سان 6 بەت)

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى

1991 - يىل

فېۋرال

9

شەنبە

ۋەتەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىلار، سىلەرنى قارشى ئالىمىز!

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ جىشىڭ، يې شىپاۋ خەۋىرى ۋە فوتوسى

◀ مەملىكەت بويىچە «لەي نىڭدىن ئۆگىنىش ئولگىسى» ھەسەنجان مەمتىمىن.

◀ ئابدۇللا ئابلىمىت، ئابدۇغوپۇر ئابلىمى، ئەركىن ئوسمان، ئالماگۈل پەيزۇللا، ئاسگۈل ئابدۇكېرىم.

1100

زىنى تۆتۈشقا تۆمپە
ھىسسىنىڭ لومپا يېزا
باشلانغۇچ مەكتىپىدىكى
«قىزىل گۈللۈك ئۆسمۈر»
نىڭچە پىشۇنېرلار بارلىققا

ۋاڭ ئېنماۋ «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئېچىلغان مۇھاكىمە يىغىنىدا

تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

مىللى بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش — شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ستراتېگىيىلىك ۋەزىپىسى

ناھىيىلىك ئىتتىپاق كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئابلىمىت بىزگە تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: — بۇلۇر 4 - ئاينىڭ 5 - كۈنى ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ بارىن يېزىسىدا ئەكسىلىنىقلاي قوراللىق توپىلاڭ يۈز بەرگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەر قوشنا ئاتۇشباغ كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىگە يېتىپ كەلگەندە، مەكتەپتىكى ئوقۇت-

بىز شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە مېھمانخانىسىنىڭ 13 - قەۋىتىدىكى 8 - ئۆيگە كېلىپ، رادىئو - تېلېۋىزىيە نازارىتى تەكلىپ قىلغان سەككىز تۇيغۇر پىشۇنېرنى يوقىلىدۇق، ئۇلار يېڭىسار ناھىيىسى لومپۇ يېزىسى ئاتۇشباغ كەنت باشلانغۇچ مەكتىپىدىكى «ۋەتەنپەرۋەر كىچىك قوغدىغۇچىلار» ئۇلارنىڭ يېتەكچىسى يېڭىسار

قۇرۇش ئۈچۈن جامائەت پىكىرى ھازىرلاپ، شىنجاڭنى ئۇلۇغ ۋە تىنىمىزدىن، تۇيغۇر خەلقىنى ئۇلۇغ جۇڭخۇا مىللىتىدىن ئايرىۋېتىش، كوممۇنىستىك پارتىيە (ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئۇزۇندىن بۇيان تارقىتىپ كېلىۋاتقان خاتا، ئەكسىيەتچىل «شەرقىي تۈركىستان تارىخى» نىڭ زەھىرىنى تازىلاشقا، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ سىياسى ھوشيارلىقىنى ئۆستۈرۈپ، ئىدىئولوگىيە ساھەسىدىكى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش بىلەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلاش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش كۈرىشىنىڭ جىددىيلىكىنى، مىللى بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ مۇھىملىقىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تونۇۋېلىشقا پايدىلىق. بۇ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى مۇستەھكەملەپ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئون يىللىق پىلانى ۋە 8 - بەش يىللىق پىلاننىڭ ئۆزگۈرتۈلۈشى يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ۋە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشكىنى ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئۆز خەۋىرىمىز مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋاڭ ئېنماۋ 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايون «تۇيغۇرلار»، «ھونلارنىڭ قىسقىچە تارىخى»، «قەدىمكى تۇيغۇر ئەدەبىياتى» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئاچقان مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشتى ھەمدە مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: تارىخىي ۋە رېئال پاكىتلار، خەلقئارا ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى پاكىتلار شىنجاڭغا ئاساسىي خەۋپنىڭ ئىچكى - تاشقى مىللى بۆلگۈنچىلەردىن كېلىدىغانلىقىنى تەكىررار ئىسپاتلىدى. شۇڭا مىللى بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش — شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق، مۇھىم ستراتېگىيىلىك ۋەزىپىسى.

يولداش ۋاڭ ئېنماۋ ئالدى بىلەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايون «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتاب مەسلىسى توغرىسىدا ئاچقان مۇھاكىمە يىغىنى ناھايىتى مۇھىم يىغىن. يىغىنغا قاتناشقان مۇتەخەسسسلەر، ئالىملار «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ تارىخى ھەدەپ بۇرمىلىغان، ئۆزگەرتكەن، توقۇغان، ئويدۇرغان، مىللى بۆلگۈنچىلىك ئىدىيىسى تارقىتىشقا رەزىل قىيا-

↑ ھەسەنجان مەمتىمىن ۋە ئۇنىڭ كىچىك دوستلىرى كامىل ناسىر (توتۇردا)، ئوبۇل تالىپ تۆمەر (ئوڭدا).

◀ ئۇلار قەشقەر ۋىلايىتى بەرگەن «توپلامنى تىنچىتىشكى ئۆسمۈر قىزىل گۈللەر كوللېكتىپى» دەپ يېزىلغان تەقدىرنامىنى ئۈرۈمچىگە ئالغۇچى كەلگەن، ئۈرۈمچىنىڭ كۆركەم مەنزىرىسى ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈردى.

تۆمۈر داۋامەت باشچىلىقىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ھال سوراش تۆمىكى مەلۇم قىزىل ئارمىيە تۈەندىكى كوماندىر - جەڭچىلەردىن باھار بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن

ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتى باھار بايرىمىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن چاي تۈتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋۇيادۇڭ خەۋەر قىلدى: ئېنجاڭنىڭ چىققان بارلىق پېشقەدەم ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتى 2 - يولداشلاردىن، ھەر قايسى سەيلەردىكى

ھەدەپ بۇرمىلىغان، ئۆزگەرتكەن، توقۇغان ئويدۇرغان، مىللىي بۆلگۈن - چىلىك ئىدىيىسى تارقاقان رەزىل قىيا - پىتىنى نۇرغۇنلىغان ئېنىق تارىخىي پاكىتلار ئارقىلىق ئېچىپ تاشلىدى، شىنجاڭ تارىخىدىكى ۋەتەننىڭ بىرلىكى بىلەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلاش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىشتىن ئىبارەت چوڭ ھەق، چوڭ ناھەققە ياتىدىغان مەسلىھەتنى ئايدىڭلاشتۇردى، شىنجاڭنىڭ ئەزەلدىن تۇلۇغ ۋە تىنىمىزنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى ۋە شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئۇلۇغ جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى بولۇپ كەلگەن شانلىق تارىخىنى كۈچلۈك تەشۋىق قىلدى. بۇ بەزى كىشىلەر

يولداش ۋاڭ ئېنماۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مۇنازىرە تەلەپ قىلمايدىغان تارىخىي پاكىتلار شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى، شىنجاڭ ئەزەلدىن تۇلۇغ ۋە تىنىمىزنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى تۇلۇغ جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى. «تۇيغۇرلار» قاتارلىق ئۈچ كىتابنىڭ ئەجەللىك يېرى شۇكى، ئۇلاردا تارىخ بۇرمىلىنىپ، ئۆزگەرتىلىپ، توقۇلۇپ، ئويدۇرۇلۇپ، شىنجاڭ ۋە تۇيغۇرلار بۈيۈك تۈركىيىنىڭ بىر قىسمى، بۈيۈك تۈركلەرنىڭ بىر قىسمى قىلىپ كۆرسىتىلگەن. ناھايىتى روشەنكى، ئۇنىڭ جىنايى مەقسىتى شىنجاڭنى مۇستەقىل قىلىش، شەرقىي تۈركىستان جۇمھۇرىيىتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋۇيادوڭ خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتى 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن كېيىن باھار بايرىمىنى كۈتۈۋېلىش يۈزىسىدىن چاي ئۆتكۈزدى، پېشقەدەم يولداشلار بىر يەرگە جەم بولۇپ چاي ئىچكەچ كەڭ - كۆشادە سۆزلىشىپ، باھار بايرىمىنى خۇشال - خۇرام كۈتۈۋالدى. ۋاڭ ئېنماۋ، سۇڭ خەنلىياڭ، ھامىدىن نىياز، جاڭ فۇسۇن قاتارلىق رەھبەرلەر چايغا قاتناشتى. چايدا يولداش سۇڭ خەنلىياڭ بىرىنچى بولۇپ سۆز قىلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى نامىدىن مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىدىكى پېشقەدەم يولداشلاردىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دەم ئېلىشقا،

پېنسىيىگە چىققان بارلىق پېشقەدەم يولداشلاردىن، ھەر قايسى سەپەردىكى پېشقەدەم يولداشلاردىن سەمىي ھال سورىدى ۋە ئۇلارنى بايرام مۇناسىۋىتى بىلەن تەبرىكلىدى. يولداش ۋاڭ ئېنماۋ چايدا سۆز قىلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىنىڭ خىزمىتىگە كۆڭۈل بۆلگەنلىكىگە رەھمەت ئېيتتى. مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىدىكى پېشقەدەم يولداشلاردىن ۋە دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان بارلىق يولداشلاردىن يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خىزمىتى ئىلگىرىكىدەك قوللاپ، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرى ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشنى تۈمىد قىلدى. چايدا ھامىدىن نىياز ۋە جاڭ فۇسۇنلارمۇ سۆز قىلدى.

جەڭچىلەردىن باھار بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن ھال سورىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ نەنجۇ خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى تۆمۈر داۋامەت باشچىلىقىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ھال سوراش تۈمىكى مۇشۇ ئاينىڭ 5 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سوغۇققا قارىماي، تىيانشان ئېتىكىدىكى مەلۇم قىزىل ئارمىيە تۈەننىڭ گازارمىسىغا بېرىپ، كوماندىر - جەڭچىلەردىن قىزغىن ھال سورىدى ۋە ئۇلارنى يوقلىدى. ھال سوراش جەريانىدا ئاپتونوم رايونلۇق مەسلىھەتچىلەر كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى تۇرسۇن ئاتاۋۇلا سۆز قىلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ھەر مىللەت خەلقىگە ۋە كالىتەن، قىسىمىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەرنى بايرام مۇناسىۋىتى بىلەن تەبرىكلىدى ۋە ئۇلاردىن سەمىي ھال

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار، ئىنقىلابىي قۇربانلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، يارىدار، مېيىپ ھەربىيلەر، كەسىپ ئالماشتۇرغان، ھەربىي سەپتىن قايتقان ھەربىيلەردىن

ھال سوراش خېتى

جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىدىكى بارلىق كوماندىر - جەڭچىلەر، خەلق قوراللىق ساقچى قىسىملىرىنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملىرىدىكى بارلىق كوماندىر - جەڭچىلەر، ئىنقىلابىي قۇربانلار ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، يارىدار، مېيىپ ئىنقىلابىي ھەربىيلەر، كەسىپ ئالماشتۇرغان، ھەربىي سەپتىن قايتقان ھەربىي يولداشلار:

بىز تولۇپ تاشقان خۇشاللىق بىلەن 1991 - يىللىق باھار بايرىمىنى كۈتۈۋالماقتىمىز، بايرام يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغان پەيتتە، شىنجاڭ تۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى نامىدىن بايرام مۇناسىۋىتى بىلەن سىلەرنى تەبرىكلەيدۇ ۋە سىلەردىن سەمىي ھال سورايىدۇ!

ئۆتكەنكى بىر يىلدا پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ توغرا رەھبەرلىكىدە بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ، تىرىشىپ كۆرەش قىلىپ، خەلق ئىگىلىكى ۋە تۈرلۈك ئىشلاردا كۆرۈنەرلىك مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈردى. دېھقانچىلىق،

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

يۈسۈپ مۇھەممەدلى ئاپتونوم رايونلۇق يېزا خىزمىتى يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ، شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز يەن مىڭ خەۋەر قىلدۇ: مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ مۇھەممەدلى ئاپتونوم رايونلۇق يېزا خىزمىتى يىغىنىدا 2 - ئاينىڭ 7 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىللىق پىلانى ۋە 8 - بەش يىللىق پىلانى مەزگىلىدە پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش مەسلىسى توغرىسىدا سۆزلىدى. يۈسۈپ مۇھەممەدلى مۇنداق دېدى: پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش - «پەن - تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش» تىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. بۇنىڭدىن كېيىنكى ئون يىللىق پىلان ۋە 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشنىڭ نشانى ۋە يېتەكچى ئىدىيىسى 8 - بەش يىللىق پىلان تېخنىكىسى تەرەققىياتىنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلاپ، دەسلەپكى قەدەمدە

كۆپ تارماق، كۆپ خىل پەن يۈكسەك دەرىجىدە بىرلەشكەن، ماسلاشقان ھالدا ئىلگىرىلەيدىغان يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنى شەكىللەندۈرۈشتىن ئىبارەت. يېزا ئىگىلىك پەن تەتقىقاتى ۋە تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ مۇھىم تۈقتىسى شۇكى، زىرائەت، دەل - دەرخ، چارۋامال، ئۆي قۇشلىرىنىڭ ئەلا سۈپەتلىرى ۋە نەسلىنى يېتىشتۈرۈش، ياخشىلاش؛ تېرىقچىلىق، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق، بېلىقچىلىقنىڭ ھوسۇلىنى ئۆزلىتىش، تېرىقچىلىق، باقمىچىلىقنىڭ سۈپىتىنى ياخشىلاش، رايون خاراكىرلىك بايلىقلارنى تۇنۇپرسال ئېچىش، ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللىق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىش، سۈني تېجەش ۋە سۇ ئېنېرگىيىسىنى بالداقمۇ بالداق ئېچىش؛ سۇ مەنبەسى ۋە تۇپراقنى ئاسراش، قۇملۇشۇپ، شورلۇشۇپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، تەبىئىي ئورمانلارنى يېتىشتۈرۈش، يېڭىلاش ۋە تۈزلەڭلىك (ئاخىرى 4 - بەتتە)

يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدىكى تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى يېزا ئىگىلىكىنى ئاساس قىلىشى لازىم

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتىدىن ئىبارەت ئەمەلىيەتنى تۈتكەن بىر ئورتاق تەجرىبە ھاسىل قىلىندى، ئۇ بولسىمۇ يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى ئېلىپ بارغاندا يېزا ئىگىلىكىنى ئاساس قىلىش فاكتورىنى يولغا قويۇشتىن ئىبارەت.

مەكتەپلەردە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش - ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆگەنگەن كىتابى بىلىملىرىنى ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتىدە قوللىنىشقا، ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش ماھارىتىنى ئۆگىنىپ - ئىشلىشىغا ھەمدە ئىشلەپچىقىرىش ئەمگىكى ئارقىلىق بەدەن چېنىقتۇرۇش، شىغا، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەخلاقى، ئەقلى، جىسمانىي جەھەتتىن ئومۇميۈزلۈك تەربىيىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق بولۇپمۇ، نۆۋەتتە دۆلەت مالىيىسىدە قىيىنچىلىق كۆرۈلگەن، مائارىپ راسخوتى كەمچىل بولۇۋاتقان ئەھۋالدا مەكتەپلەر تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى ئارقىلىق مەلۇم كىرىمنى قولغا كەلتۈرۈپ مەكتەپنىڭ بىر قىسىم راسخوت چىقىمىنى تولۇقلايدۇ ھەم مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچى شائىتىنى ياخشىلايدۇ.

ئەمما، مەكتەپلەر تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى ئېلىپ بارماقچى بولغاندا، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، ئۆز مەكتىپىنىڭ شەرت - شارائىتى يار بەرگەن ئاساستا

بىلەن شۇغۇللانغاندا كۆپىنچە ئاسان پۇل تاپقىلى بولىدىغان سودا - سانائەتكە بېرىلىپ كەتتى، بەزى يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. خام ئەشيا ماتېرىياللىرى بىلەن تەمىنلەش، تېخنىكا - ئۆسكۈنە شارائىتى، تاۋارلارنى بازارغا كىرگۈزۈپ سېتىش خاتالىقلارنىڭ چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن، يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرى سودا - سانائەت بىلەن شۇغۇللىنالمىدى، بۇ كەسىپ بىلەن شۇغۇللانغانلىرىمۇ ھېچقانچە ئۈنۈمگە ئېرىشەلمىدى. ھەتتا بەزى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر كۆپ پۇل خەجلى - مەبلەغ سېلىپ زاۋۇت قۇرغان بولسىمۇ ئەمما ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتلارنىڭ بازىرى چىقىمغانلىقتىن ئۆزىنى قامدىيالمىدى، يەنى مەبلەغنى ئىگىلەپ ياتتى، ھېچقانچە ئەمەلىي نەپكە ئېرىشەلمىدى.

ئەكسىچە، يېقىنقى بىر نەچچە يىل مابەينىدە، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى ئۇرغۇنلغان يېزىلار ئۆز جايىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈش پىرىنسىپىغا ئاساسەن ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە بىر قىسىم يەرلەرنى ئاجرىتىپ بەردى، ئاشلىق تېرىش، ئىقتىسادىي زىرائەت تېرىش، كۆكتات تېرىش قاتارلىقلار بىلەن شۇغۇللىنىشىنى مەكتەپ ئۈستىگە ئالدى، يەنە مەكتەپلەرگە ئاجرىتىپ بېرىلگەن چارۋا - مال، باغ، ئورمان قاتارلىقلارنىمۇ مەكتەپ باشقۇردى. مەكتەپلەر ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى قۇدرىتى يېتىدىغان ئىشلەپچىقىرىش ئەمگەكلىرىگە قاتناشتۇرۇپ، ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق تەربىيىلەپ ۋە چېنىقتۇرۇپلا قالماستىن، بەلكى بۇ يول بىلەن مەكتەپنىڭ بىر قىسىم راسخوت چىقىمىنى تولۇقلىدى. قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى ياركۆل قازاق ئاپتونوم ناھىيىسىنىڭ كۆلىقا يېزىلىق مەركىزىي

بولسۇ، مەكتەپلەر تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش ئارقىلىق قولغا كەلتۈرگەن نېشىنچە كىرىمدىن بىر قىسىمنى ھەل قىلىشقا بولسۇ. ئىشلەپچىقىرىش مەبلەغىنى قانداق ھەل قىلىشىنى مەكتەپلەر ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا قاراپ كونكرېت بەلگىلىشى لازىم.

(3) ئىگىلىك باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن مەكتەپلەر مەكتەپ باشقۇرۇشىدىكى ئىگىلىك ۋە ئىشلەپچىقىرىش، ئىگىلىك باشقۇرۇش پائالىيىتىنى باشقۇرۇشقا مەخسۇس ئادەم بەلگىلىشى كېرەك. بۇنىڭدا، مەكتەپلەر ئىشلەپچىقىرىش - ئىگىلىك باشقۇرۇشقا مەسئۇل مەخسۇس خادىملار بىلەن توختام تۈزۈپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش نىشانى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىگىلىك باشقۇرۇشى ياخشى، ۋەزىپە ئورۇندىشى ئالاھىدە بولغانلىرىغا مۇكاپات بېرىشنى يولغا قويسا بولىدۇ. ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىقتىدارى ناچار، ۋەزىپە ئورۇندىيالمىغانلىرىنى مۇۋاپىق جازالىشىمۇ بولىدۇ. ئىشلەپچىقىرىش - ئىگىلىك باشقۇرۇشقا مەسئۇل مەخسۇس خادىملارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش پىلانىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتا بىر تۇتاش پىلانلاش، ئىشلەپچىقىرىش - ئىگىلىك باشقۇرۇش پائالىيىتى تۈيۈشتۈرۈش ۋە كۈندىلىك باشقۇرۇش ھوقۇقى بار. يېزىلاردىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر يەرلىرىنى تۈتۈنۈپ بېرىشكە ياكى ئىجارىگە بېرىشكە بولمايدۇ، مەكتەپلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش - ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈرلىرىنى، ئادەتتە، مەكتەپكە مەلۇم مىقداردا پۇل تاپشۇرۇش چارىسى بىلەن ھۆددىگە رەلەرگە (شەخسلەرگە) بېرىشكە بولمايدۇ، بەزى ئېغىر ئەمگەك، تېخنىكىلىق ئەمگەك - لەرنى پۈتتۈرۈشتە دېھقانلارنى خالسانە ئەمگەككە سەپەرۋەر قىلىش ياكى باشقىلارنى ۋەكالىتەن ئىشلەپ بېرىشكە تەكلىپ قىلىش لازىم. ئەمما ئادەتتىكى دېھقانچىلىق ئىشلىرىغا ئىمكان قەدەر ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى قاتناشتۇرۇپ، ئوقۇتۇش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش

(1) مەكتەپ باشقۇرۇشىدىكى ئىگىلىكنى قۇرۇش ۋە ئۇنى بەنسىمۇ راۋاجلاندۇرۇش لازىم. بۇنىڭدا، مۇھىمى مەكتەپلەرگە بىر قىسىم يەر ھەل قىلىپ بېرىش كېرەك. مەكتەپلەرگە تېخىچە يەر ھەل قىلىپ بەرمىگەن يېزىلار جىددىي تەدبىر قوللىنىپ تېگىشلىك يەر ھەل قىلىپ بېرىشى كېرەك. مەكتەپلەرگە بىر قىسىم يەر ھەل قىلىپ بەرگەن يېزىلار يەرنى بەك ئاز بېرىپ قويغان بولسا يەنە بىر قىسىم يەر ئاجرىتىپ بېرىشكە ئالدىرىشى كېرەك؛ مەكتەپلەرگە يەر ئاجرىتىپ بەرگەندە، بىر يەردىن مەركەزلەشتۈرۈپ بېرىلسە بەكمۇ ياخشى بولىدۇ، مۇمكىن بولمىغاندا بىر قانچە نۇقتىغا بۆلۈپ بەرسىمۇ بولىدۇ، شارائىتى يار بەرگەن جايلار يەنە مەكتەپلەرگە باغ، ئورمانچىلىق مەيدانى ھەل قىلىپ بەرسىمۇ بولىدۇ. چارۋىلىرى كۆپرەك بولغان جايلار (بولۇپمۇ چارۋىچىلىق رايونلىرى) بىر ئامال قىلىپ مەكتەپلەرگە چارۋا مال ۋە چارۋىچىلىق مەيدانى (فېرمىسى) ھەل قىلىپ بېرىشى لازىم.

(2) ئىشلەپچىقىرىش مەبلەغى ھەل قىلىپ بېرىشى لازىم. مەكتەپلەرنىڭ دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق ياكى

ئاپتونوم رايونىمىزدا «لەي نىڭدىن ئۆگىنىپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ياخشى پەرزەنتى بولۇش» مۇسابىقىسى پائالىيىتىدە بارلىققا كەلگەن 930 ئىلغار كۈللىكتىپ، 1100 نەپەر ئىلغار شەخس مۇكاپاتلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئارزىگۈل مامۇت خەۋەر قىلدى: ئاپتونوم رايونلۇق تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق پىشونىرلار ئەترىتى خىزمىتى كومىتېتى قاتارلىق تۆت ئورۇن بىرلىشىپ مۇشۇ ئاينىڭ 6 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن يىغىن ئېچىپ، «لەي نىڭدىن ئۆگىنىپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ياخشى پەرزەنتى» بولۇش ئاساسىي تېما قىلىنغان مۇسابىقىسى پائالىيىتىدە بارلىققا كەلگەن ئىلغار كۈللىكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى مۇكاپاتلىدى.

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى قەھرىمان ئۆسمۈر لەي نىڭدىن ئۆگىنىش چاقىرىقىنى چىقارغان بىر يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرى ۋە مائارىپ تەشكىلاتلىرى بۇ «چاقىرىق»قا پائال ئاۋاز قوشۇپ، ئۆزئارا ھەمكارلىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ لەي نىڭدىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى بەنسىمۇ چوڭقۇرلاشتۇردى ھەمدە ئۇنى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈردى. ئاساسىي قانلام ئىتتىپاق، پىشونىرلار ئەترىتى تەشكىلاتلىرىمۇ ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، مائارىپ كومىتېتى ۋە پىشونىرلار ئەترىتى خىزمىتى كومىتېتىنىڭ يېتەكچىلىكىدە «لەي نىڭدىن ئۆگىنىپ، پارتىيەنىڭ ياخشى پەرزەنتى بولۇش» تەربىيىسى ئاساس قىلىنغان مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ لەي نىڭدىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈشكە ۋە بۇ ئارقىلىق پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ مەنئىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈرۈشكە تېگىشلىك ھەسسە قوشتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ پائالىيەت جەريانىدا، سانجى ئوبلاستلىق پىشونىرلار ئەترىتى تەشكىلاتى مۇكاپاتلاندى.

مۇكاپاتلاش يىغىنىدا، تۆتكەن يىلنىڭ بېشىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە بىر يىلدىن بۇيانقى تەكشۈرۈپ باھالاش ئەھۋالىغا ئاساسەن، «لەي نىڭدىن ئۆگىنىپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ياخشى پەرزەنتى بولۇش» مۇسابىقىسى پائالىيىتىدە تەنچىسى كۆرۈنەرلىك بولغان 1000 نەپەر پىشونىر، 300 چوڭ ئەترەت، 600 ئوتتۇرا ئەترەت، 100 نەپەر مۇنەۋۋەر يېتەكچى ۋە ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە دەرىجىلىك 30 پىشونىرلار ئەترىتى تەشكىلاتى مۇكاپاتلاندى.

مۇكاپاتلاش يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كەمىتېتىنىڭ ئەزالىرىدىن

بارمباقچى بولغاندا، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، ئۆز مەكتىپىنىڭ شەرت - شارائىتى يار بەرگەن ئاساستا ئوقۇتۇش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ئەمگىكىنى بىرلەشتۈرۈپ مەلۇم ئىقتىسادىي ئۈنۈم بېرەلەيدىغان ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈرلىرىنى تاللاشقا لازىم. شىنجاڭدىكى مۇتلەق كۆپ ساندىكى يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ ئەھۋالىدىن قارىغاندا، دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش بىر قەدەر مۇۋاپىقتۇر.

ئالدىنقى يىللاردا، بەزى جايلاردىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى

راسخوت چىقىمىنى تولۇقلىدى. قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى باركۆل قازاق ئاپتونوم ناھىيىسىنىڭ كۇلياقا يېزىلىق مەركىزىي مەكتىپى يېزىلىق ھۆكۈمەت ئاجرىتىپ بەرگەن 15 مو يەر، 250 قوي ھەم قېزىپ بەرگەن بىر قۇدۇقى ئارقىلىق دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلمەكتە، ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمى كىچىك بولسىمۇ، ئەمما بىر يىلدا 12 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلىپ، كىرىمى دۆلەتنىڭ مۇشۇ مەكتەپكە ئاجرىتىپ بەرگەن ئومۇمىي خىراجىتىگە تەڭلەشتۈردى.

ھازىر، ئىلگىرىكى تەجرىبىلەرنى بەكۈنلەش ئارقىلىق، يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش

(2) ئىشلەپچىقىرىش مەنبەسى ھەم قىلىپ تېرىشى لازىم. مەكتەپلەرنىڭ دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق ياكى چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئېھتىياجلىق مەبلەغلەرنىڭ بىر قىسمىنى يېزا، كەنتلەر ھەل قىلىپ بەرسە ياكى ياردەم قىلسا، بىر قىسمى ئامما ئىئانە قىلغان مائارىپقا ياردەم بېرىش راسخوتىدىن ئاجرىتىپ ھەل قىلىپ بەرسە بولىدۇ. بىر قىسمىنى يېزىلىق ھۆكۈمەت يىغقان بىر تۇتاش پىلانلاش راسخوتىدىن ئاجرىتىپ بەرسە، بىر قىسمىنى بانكىدىن قەرز ئالسىمۇ بولىدۇ؛ شارائىتى يار بەرگەن جايلار مالىيە تارماقلىرىدىن بىر قىسىم تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش ئوبوروت راسخوتى تۆتتە ئالسىمۇ

دېھقانچىلىق ئىشلىرىغا ئىمكان قەدەر ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى قاتناشتۇرۇپ، ئوقۇتۇش بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ئەمگىكىنى ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈش لازىم. ئىشلىرىمىزكى، ناھىيە، يېزا، كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ئەھمىيەت بېرىدىغان، قوللايدىغان بولسا، ھەر قايسى تەرەپ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ تۇتۇدىغان بولسا، يېزا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچىللىق بىلەن ئوقۇش پائالىيىتى چوقۇم تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتەلەيدۇ.

گۇڭ جىنىيۇ

(بېشى 2 - بەتتە) دېھقانلىرىنىڭ كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتىغا يەر ئىشلىتىشنى ئىلتىماس قىلدۇ، كەنت ئاھالە ۋەكىللىرى يىغىنى ياكى يېزا (بازار) دېھقانلىرىنىڭ كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتى مۇزاكىرە قىلىپ ماقۇللىغان، يېزىلىق (بازارلىق) خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرۈپ قوشۇلغاندىن كېيىن، ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتى تۈلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر بەلگىلىگەن تەستىقلاش ھوقۇق دائىرىسى بويىچە تەستىقلايدۇ.

6 - باب قانۇنىي جاۋابكارلىق

30 - ماددا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ 43 -، 44 - ماددىلىرىدىكى بەلگىلىمىلەر بويىچە قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىنغان يەرنى قايتۇرۇشقا بۇيرۇلغان، قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىنغان يەرگە يېڭى سېلىنغان قۇرۇلۇش ۋە باشقا مۇئەسسەسەلەر چەكلىك مۇددەت ئىچىدە چاقىتۇرۇۋېتىلگەن ياكى مۇسادىرە قىلىنغاندىن تاشقىرى قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىنغان يەرنىڭ ھەر كۋادرات مېتىرىغا 15 يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلدى.

31 - ماددا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ 47 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىنىڭ قانۇنسىز تاپاۋىتى مۇسادىرە قىلىنغان، سېتىۋېلىش، سېتىش ياكى باشقا شەكىللەر ئارقىلىق قانۇنسىز ھالدا قولدىن قولغا ئۆتكۈزۈۋېتىلگەن يەرگە يېڭى سېلىنغان قۇرۇلۇش ۋە باشقا مۇئەسسەسەلەر چەكلىك مۇددەت ئىچىدە چاقىتۇرۇۋېتىلگەن ياكى مۇسادىرە قىلىنغاندىن تاشقىرى، قانۇنسىز تاپاۋەتنىڭ 50 پىرسەنتىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلدى.

32 - ماددا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ 49 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى قايتۇرۇش ۋە تۆلەمگە بۇيرۇلغاندىن تاشقىرى، قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىنغان يۇلىنىڭ 30 پىرسەنتىدىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلدى. 33 - ماددا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ 50 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى يەرنى قايتۇرۇشقا بۇيرۇلغاندىن تاشقىرى، قانۇنسىز ئىشلىتىلگەن يەرنىڭ ھەر كۋادرات مېتىرىغا بەش يۈەندىن تۆۋەن جەرىمانە قويۇلدى.

34 - ماددا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ

51 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە تېرىقچىلىق شارائىتى ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇلغان بولسا، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ئوڭشاپ بېرىشكە بۇيرۇلغاندىن تاشقىرى، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش نىزامىدا بەلگىلەنگەن ئۆلچەم بويىچە جەرىمانە قويۇلدى؛ يەر ئېچىش تۈپەيلىدىن، يەر قۇملىشىپ، شورلىشىپ كەتكەن بولسا، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ئوڭشاپ بېرىشكە بۇيرۇلغاندىن تاشقىرى، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بەلگىلىگەن ئۆلچەم بويىچە جەرىمانە قويۇلدى؛ يەر ئېچىش تۈپەيلىدىن، سۇ، تۇپراق ئېقىپ كېتىش ئەھۋالى كۆرۈلگەن بولسا، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ئوڭشاپ بېرىشكە بۇيرۇلغاندىن تاشقىرى، سۇ - تۇپراقنى ساقلاش نىزامىدا بەلگىلەنگەن ئۆلچەم بويىچە جەرىمانە قويۇلدى.

35 - ماددا جەرىمانە بەلگىلەنگەن سۈرۈك ئىچىدە تاپشۇرۇلۇشى كېرەك؛ سۈرۈك ئۆتۈپ كەتكىچە تاپشۇرۇلمىسا، ھەر كۈنى جەرىمانە پۇلىنىڭ مىڭدىن ئۈچ قىسىمغا باراۋەر

37 - ماددا يەرگە دائىر ستاتىستىكا

پىشونىلار ئەترىتى خىزمىتى كومىتېتى، ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پىشونىلار ئەترىتى خىزمىتى كومىتېتى قاتارلىق بىر تۈركۈم ئىلغار ئورۇنلار، سەككىز يىل مېيىپ ئۆيۇر ساۋاقدىشىغا قىيۇم باۋۇدۇن، خەلچەم ئىسلام قاتارلىق ياردەم بەرگەن سۇن جىخۇڭ ۋە بارىن يولداشلار قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىن بەش ئاممىۋى كۇتۇپخانىنى مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى تەقدىرلىدى

كۇتۇپخانا خادىملىرىنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئۆزىنى بېغىشلان روھىغا ۋە خىزمىتىگە ئىلھام بېرىش ھەمدە ئۇنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش يۈزىسىدىن، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى بۇلتۇر 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 20 - كۈنىگىچە تېيەنچىدە مەملىكەتلىك ئاممىۋى كۇتۇپخانلارنىڭ سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتىكى نەتىجىلىرىنى تونۇشتۇرۇش يىغىنى ئاچقاندى. يىغىندا ئاپتونوم رايونىمىزدىن تارخاباتاي ۋىلايەتلىك كۇتۇپخانا، سانجى ئوبلاستلىق كۇتۇپخانا، كورلا شەھەرلىك كۇتۇپخانا، غۇلجا شەھەرلىك كۇتۇپخانا، فۇكاڭ ناھىيىلىك كۇتۇپخانا قاتارلىق بەش ئاممىۋى كۇتۇپخانا تەقدىرلەندى.

زۇنۇن باقى

ياش دېھقاننىڭ قەلبى

ئاتۇش شەھىرىگە قاراشلىق ئازاق يېزىسىنىڭ تىجەن كەنتىدىكى ياش دېھقان يۈسۈپجان ئابدۇرېھىم بۇلتۇر تىجەن كەنتىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتە قىيىنچىلىق تارتىپ قېلىۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تىپىپ، بۇ مەكتەپكە 7000 يۈەن ئىئانە قىلغانىدى. ئۇ يىقىندا يەنە بۇلتۇر سوۋېت ئىتىپاقىغا تۇغقان يوقلاشقا چىققاندا ئېلىپ كىرگەن «موسكۋىچ» ماركىلىق 90 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى كىچىك ماشىنىنى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق سىفەن مەكتىپىگە ئىئانە قىلىپ، بۇ مەكتەپنىڭ قاتناش قورالى يېتىشمەسلىك جەھەتتىكى قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى. يۈسۈپجاننىڭ مائارىپنى قىزغىن سۆيۈشتەك بۇنداق ئېسىل پەزىلىتى ئاممىنى قاتتىق تەسىرلەندۈردى.

ماتېرىياللىرىنى ساختا مەلۇم قىلغان، ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە بوشۇرغان، مەلۇم قىلىشنى رەت قىلغان، بىرتەرەپ قىلىش قارارى چىقارغاندىن كۆپ قېتىم كېچىكتۈرگەن، ياكى يال - كېيىن، دەخلى - تەرۇز قىلغۇچى قانۇندا بەلگىلەنگەن سۈرۈك ئىچىدە يا تەرۇز غاندىن ياسىغان، ئۆزگەرتكەنلەر «جۇڭ - خۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ستاتىستىكا قانۇنى» نىڭ 25 - ماددىسىدىكى ۋە «جۇڭ - خۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ستاتىستىكا قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي پىرىنسىپى» نىڭ 31 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمە بويىچە جازالانىدۇ.

7 - باب قوشۇمچە پىرىنسىپ

38 - ماددا يەرگە ئىگىدارلىق قىلىش ھوقۇقىغا ياكى يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىغا دەخلى - تەرۇز قىلغانلار ئۈستىدىن ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ يەر باشقۇرۇش تارمىقى «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ 53 - تېلېگراممىسى

لى رۇيخۇەن مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مەسئۇلى بىلەن سۆھبەتلىشكەندە، باھار بايرىملىق تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى ياخشى تەييارلاشنى

تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 3 - فېۋرال تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شۇجىخۇەن شۇجى لى رۇيخۇەن 2 - ئاينىڭ 2 - كۈنى چۈشتىن كېيىن مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىغا كېلىپ، باھار بايرىمى بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكى ئىجادىيىتىگە قاتنىشۇۋاتقان رېژىسسورلار، ئارتىسلار ۋە خىزمەتچى خادىملارنى يوقلىدى.

لى رۇيخۇەن بۇ يىللىق باھار بايرىمى بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىنىڭ

بىر قىسىم پروگراممىلىرىنىڭ رەپىتىسىنى كۆرگەندىن كېيىن، مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مەسئۇلى ۋە بىر قىسىم ئىجادىيەت خادىملىرى بىلەن سۆھبەتلىشتى.

لى رۇيخۇەن مۇنداق دەيدى: بۇ يىل 8 - بەش يىللىق پىلاننىڭ تۇنجى يىلى، بۇ يىلقى باھار بايرىمى - پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - نومۇمى يىغىنىدىن كېيىنكى تۇنجى باھار بايرىمى. پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنى باھار بايرىمىنى شاد - خۇرام، مەدەنىيەتلىك ئۆتكۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش - پارتىيە،

(بېشى 1 - بەتتە)

ئابلېست، ئابدۇغوپۇر ئابلېكىم، ئالماگۈل پەيزۇللا، ئاسىگۈل ئابدۇكېرىم، كامىل ناسىر قاتارلىق سەككىز پىئونىر دەرھال ئىككى چارلاش گۇرۇپپىسى تەشكىل قىلدى، ئۇلار قوي باققان بولۇپ پوستا تۇرۇپ چارلاپ، بۇ يەرگە قېچىپ كېلىدىغان توپىلاڭچىلاردىن ناگاھ بولۇپ توردى، 5 - كۈنى ئەھۋال كۆرۈلدى، 6 -، 7 - كۈنلىرى ئۇلار ئوخشاش بولمىغان جايلاردا بۇرۇش - تۇرۇشى گۇمانلىق بولغان 11 كىشىنى بايقىدى، تېخىمۇ ئىچكىرىلەپ چارلاش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ قېچىپ يۈرگەن ئەكسىلىنىقلاپى توپىلاڭچىلار ئىكەنلىكىنى قارارلاشتۇردى، ئۇلار چېچەنلىك بىلەن بۇلارنىڭ پېيىغا چۈشتى ھەم ئەھۋالنى خەلق ئەسكەرلىرى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملىرىغا مەلۇم قىلدى، ئاخىرىدا بۇ توپىلاڭچىلارنىڭ ھەممىسى قولغا چۈشتى!

ۋە تەنپەررۇەر كىچىك قوغدۇغۇچىلار، سىلەرنى قارشى ئالىمىز!

— بىز لەي نىڭغا ئوخشاش يامان ئادەم، يامان ئىشقا قارشى كۈرەش قىلىمىز، ئەكسىلىنىقلاپى توپىلاڭچىلار ۋە تىنىمىزنىڭ بىرلىكىگە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلدى، بۇ بۇزغۇنچىلارغا قارشى كۈرەش قىلىش بىز پىئونىرلارنىڭ بۇرچى ... دەيدى يۈزلىرى قىپقىزىل، دىققەت كەلگەن ئابدۇغوپۇر ئابلېكىم.

— سىلەر قىز تۇرۇپ توپىلاڭچىلارنى تۇتماقچى بولسىلەر، قورقىدىڭلارمۇ؟ — دەپ سورىدۇق قىزلاردىن.

— كىم بېرىپ مەلۇم قىلدى؟ — ئاۋۇ بالا، — دەيدى ئابلېست تۇماق كىيىۋالغان زېرەك، شوخ ھەسەنجاننى كۆرسىتىپ.

— ھەسەنجان، سەن قانداق خەۋەر بەتكۈزدىڭ؟ — مەن تۇمقىمنى دەرەخنىڭ شېخىغا ئىلىپ قويۇپ، دۈشمەنلەرنى ئازدۇرۇپ، ئۇزۇم ئۆمىلەپ ئاستا كېتىپ قالدىم...

مەملىكەتلىك پىئونىرلار خىزمىتى كومىتېتى ھەسەنجان مەمتىنىگە «لەي نىڭدىن ئۆزگىنىش ئۆلگىسى» دەپ نام بەردى. ئاپتونوم رايونلۇق پىئونىرلار خىزمىتى كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى بۇ سەككىز پىئونىرغا «ۋە تەنپەررۇەر كىچىك قوغدۇغۇچى» دەپ نام بەردى.

ئۇلار بۇ قېتىم باھار بايرىمى بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىگە نومۇر تەييارلاشقا تەكلىپ قىلىنغانىدى. ئۇلار ئۈرۈمچىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

(بېشى 1 - بەتتە)

شانلىق، مۇقەددەس ۋە زېپىنى ئۈستىگە ئالغان شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملىرى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ چاقىرىقىغا پائال ئاۋاز قوشۇپ، پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، چېگرا رايونى گۈللەندۈرۈش، چېگرا رايونى قوغداش ئۇلۇغ ئىشلىرىدا باتۇرانه روھ، پىداكارلىق بىلەن تۆھپە قوشۇش ۋە جاپالىق ئىشلەش ئارقىلىق يەرلىكنىڭ قۇرۇلۇشىغا قەتئىي، بوشاشماي ياردەم بېرىپ، ھەربىيلەر بىلەن خەلق بىرلىكتە مەدەنىيەتلىك ئورۇن قۇرۇش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، يەرلىك بىلەن بىرلىكتە زور بىر تۈركۈم ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ نەمۇنىلىرىنى يارىتىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ تىنچ - ئىتتىپاقلىقىغا، ئاتەنەم رايوننىڭ ئىقتىسادى

ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ستراتېگىيىلىك نىشانىنى بەلگىلەندى. بۇ نىشاننى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئاپتونوم رايوننىڭ تىنچ، ئىتتىپاقلىقىغا، خەلق ئىگىلىكىنىڭ گۈللىنىشى، راۋاجلىنىشىغا، خەلقنىڭ باياشات، بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرۈشىگە مۇناسىۋەتلىك. يېڭى بىر يىلدا بىز چوقۇم بولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، پارتىيە 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 7 - نومۇمى يىغىنى ۋە ج ك پ ئاپتونوم رايونلۇق 3 - نۆۋەتلىك كومىتېتى 16 - نومۇمى (كېڭەيتىلگەن) يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، روھلىنىپ، تولۇق غەيرەتكە كېلىپ، بۇ يىلقى خىزمەتلەرنى پۇختا، ياخشى ئىشلەپ، ئون يىللىق پىلان ۋە 8 - بەش يىللىق پىلاننى ياخشى باشلىنىشىغا ئىگە قىلىپ، بۇ نىشانغا غەلبىلىك يېتىشكە كاپالەتلىك قىلىشىمىز لازىم.

